

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228765

UNIVERSAL
LIBRARY

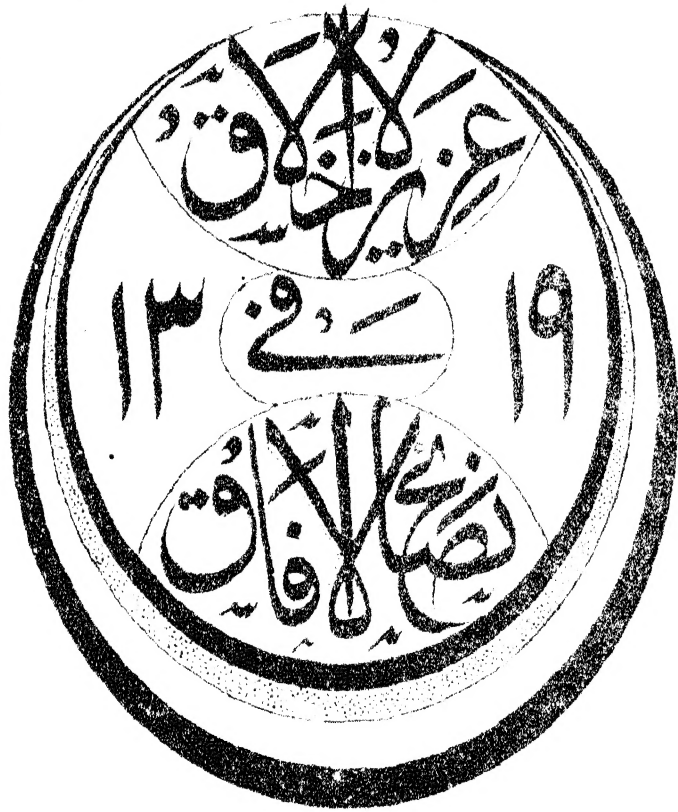

شماره

اَسْجَلُ الْاَوَّلِيْنَ وَ اَكْبَرُ الْاٰخِرِيْنَ
هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ هِدًى مِّنْ مَّوْعِظَةٍ لِّلْمُتَّقِيْنَ

(پاره ۴۴) سوره آل عمران

این واضح کردن است برای مردمان در راه نمودن و پند دادن برای پرهیزگاران

بر کسیست، نامه ام از ابتدای آنجا تا من بدل اورا اسلام اورد و خواجسته

دُرِّ اَمْرِ مَعْرِفَتِ الْاَوَّلِيْنَ وَ اَكْبَرُ الْاٰخِرِيْنَ
دُرِّ اَمْرِ مَعْرِفَتِ الْاَوَّلِيْنَ وَ اَكْبَرُ الْاٰخِرِيْنَ

فہرست مضامین کتاب الجواب عزیز الاخلاق فی نصح الآفاق

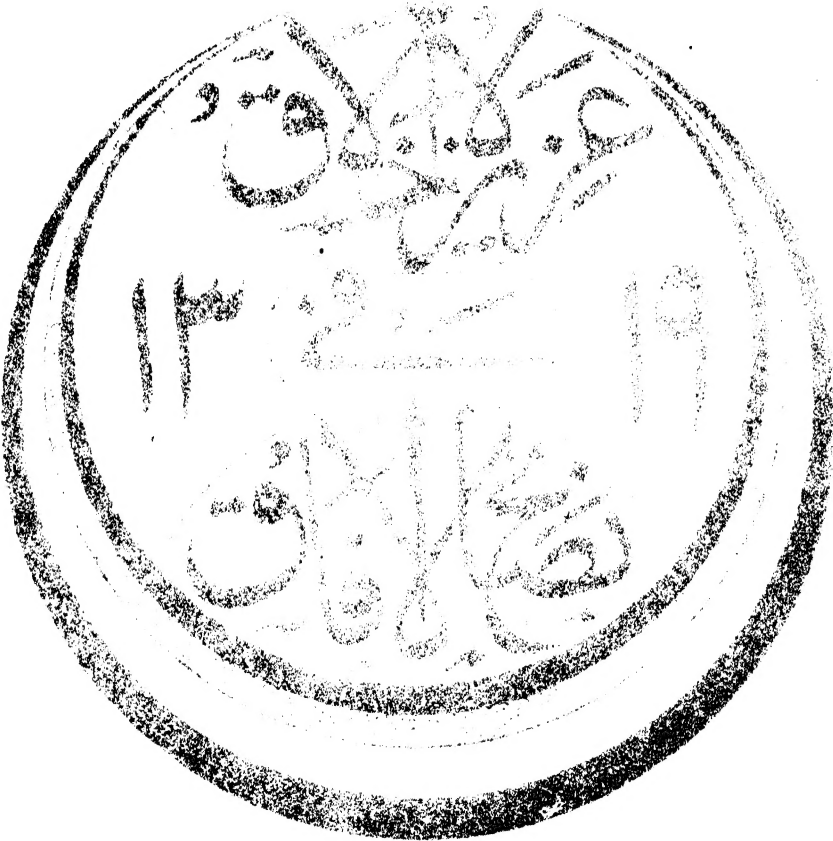
صفحہ	خلاصہ مضمون	صفحہ	خلاصہ مضمون	صفحہ	خلاصہ مضمون
۲۳	ذمت خودی خود آرائی	۱۱	فضیلت و درجہ تہریر خود <small>صلی اللہ علیہ وسلم</small>	۲	حمد خدا تعالیٰ
	مکان ہارون رشید	۱۱	مانعت از شرک و بدعت	۳	نعت مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم
۱۲	و بیان ہبلول وانا	۱۲	بیان ایمان	۴	سبب تالیف کتاب ہذا
	ایصال ثواب ہر چہ نبی <small>صلی اللہ علیہ وسلم</small>	۱۲	و کلمہ طیبہ اومت نما	۵	اسما گرامی معزز خریداران کتاب
۲۵	با خبر داد حق است		نکتہ حرف کلا بکل تقرض	۶	شناختن خدا فرض است
۲۶	کید شیطان ز محبوب سبحان		امر معروف نہی منکر فرض است	۷	آیات قرآنی بر توحید سبحان
۲۷	متفرق مسائل		بیان ذکر نیردان و فضیلت		نامہ رسالت مآب <small>صلی اللہ علیہ وسلم</small>
۲۸	ارشاد مولا علی با پیروی	۱۵	ذمت کبر و نخوت	۸	لبوسے پاوشاہ
	ذمت دروغ و جواز او		تخویف از موت و تحریص		ثبوت مقدمہ بدگواہ میشود
۲۹	در بعض مواضع	۱۷	بر عمل قبل فوت		و ثبوت توحید خداوندی بہ یک
	سیاحت فرمودن	۲۱	شکایت فریاد زبنی آدم	۱۰	و چندین ہزار پیغمبر گویہ نخواہد
	سلطان لا اولیا و توبہ نمودن		ذمت حرص و طمع		اسماے خدا تعالیٰ توفیقی است
۳۰	دزدان بردست والا	۲۲	فضیلت فقر و فقرا		بیان انبیاء کرام علیہم السلام

زیہی کرامات	۳۲	بیان استغفار	۴۲	مناجات در رباعیات	۵۳
ایغریز وزے	۳۳	فضیلت تلاوت قرآن	۴۳	فضیلت سخاوت	۵۴
ایغریز از حضرت لقمان	۳۴	آداب تلاوت قرآن	۴۴	وصیت بہ لقمہ کسبِ حلال	۵۵
ایغریز بقضا و قدر عرض کن	۳۵	دربخات و معنی نگہدار	۴۵	در روح صبر	۵۵
ایغریز تعظیم کن علماء را	۳۶	ایغریز با وضو بخواب	۴۶	برائے ہر مرض دواست	۵۶
تعلیم و مطالعہ	۳۶	ایغریز آخر شب بیدار باش	۴۵	بیماری سبب کفارہ گناہ است	۵۶
ایغریز ہمیشہ با وضو باش	۳۷	ہر چہ کہ در دبر در دست	۴۷	درب نعمت ہاشکر کن	۵۷
آداب اذان	۳۷	حشر ما با رسول کن	۴۶	درد دنیا کمتر را بہ بین	۵۷
فضیلت اول وقت نماز	۳۸	ایغریز محبت ستم است	۴۸	وحکایت سعدی علیہ الرحمہ	۵۸
آداب نماز	۳۹	خیال کن در گوشت ہما کہ	۴۹	ایغریز پیشہ قناعت کن	۵۹
روز جمعہ غسل سنت است	۴۱	برکت بہ سبب سحر خیزی است	۵۰	وا از فقر و فاقہ شکایت مکن	۵۰
آداب مسجد	۴۲	آداب والدین	۵۱	و کم خوردن و کم گفتن	۵۱
آداب برائے امام	۴۲	ایغریز غیبت بہ گمانی مکن	۵۱	عادت کن۔	۵۸
نماز نوافل	۴۳	از نامحرمان چشم بدوز	۵۲	ایغریز خسرچ باندا زہ	۵۲
مبہ وضو داخل مسجد مشو	۴۴	ایغریز قناعت و توکل کن	۵۳	دخل کن۔	۵۳

ایغز ز سبی کن	۵۸	ایغز ز بچکس خورده گیر	۴۰	ایغز ز از غضب بر پنهیز	۴۴
آداب حکومت	۵۹	وطنه مکن	۴۱	ایغز ز پیران را تعظیم کن	۴۵
آورده اند که حضرت عمر	۶۲	ایغز ز در دل کینه مدار	۴۲	و عبادت در جوانی کن	۴۶
آداب تزوج	۶۵	و با بچکس حد مبر	۴۳	ایغز ز در خیرات منت سنه	۴۷
حقوق زوجه بنت اند	۶۶	و عیب کس را گو	۴۴	و سیل را تو بخ مکن	۴۸
ایغز ز سلام سنت است	۶۷	ایغز ز وعده را خلاف مکن	۴۵	و هر چه خوری و پوشی	۴۹
و بعد سلام مصافحه کن	۶۸	و در امانت خیانت مکن	۴۶	در و نیت نیک کن	۵۰
و حق صله رحم نگا هار	۶۹	و مردم را فریب ده	۴۷	ایغز ز شیرین گو باش	۵۱
ایغز ز از صحبت نا اهلان	۷۰	ایغز ز در وزن پیمان خطا مکن	۴۸	و پیاز خام مخور	۵۲
دور باش -	۷۱	ایغز ز در معامله کسی خل مده	۴۹	و خوش بوی مال	۵۳
و در هر کار مشوره منا	۷۲	و از ظلم حذر کن	۵۰	و بوقت خفتن سر نه کش	۵۴
و بکار با استخاره کن	۷۳	و در منازعت تقدیم کن	۵۱	و وقت خفتن آوند با پوش	۵۵
نظم در کم سخنی	۷۴	نمایی و غمازی مکن	۵۲	و قبل و بعد طعام مک خور	۵۶
و از خود کشتی حذر کن	۷۵	ایغز ز در اتفاق کوش	۵۳	و بغیر اشتها مخور	۵۷
ایغز ز رعایت همسایگان کن	۷۶	ایغز ز عوض بی نیکی کن	۵۴	و با بقا اشتها بس کن	۵۸

۸۴	ایغریزیه هر کار بسم الله بگو	۷۷	و هر کار عود بدست است کن	۷۶	و طعام را تنها مخور
۸۵	ایغریز نضاح متفرق شنو	۷۸	در پوشیدن کفش	۷۷	و طعام را انتظار دو
۸۶	بدانکه نیکی با بدان باید	۷۹	و چون سه کس	۷۸	و طعام را بسیار گرم مخور
۸۷	ایغریز قطع	۸۰	و استاده استنجا کن	۷۹	و آب را در سه نفس خور
۸۸	ایغریز گفته میشود که	۸۱	و هرگاه از خانه	۸۰	و همیشه طعام لذیذ مخور
۹۰	ایغریز این حکایت	۸۲	و در سوراخ بول مکن	۸۱	و همیشه گوشت مخور
۹۱	ایغریز اگر قد رس عقل است	۸۳	ایغریز از رسومات بپرهیز	۸۲	و جامه نازک پوشش
۹۲	ایغریز اینچه کلمه که	۸۴	ایغریز هر که زر ندارد	۸۳	ایغریز اول روز و آخر روز
۹۳	مناجات برگاه قاضی الحاجات	۸۵	ایغریز نور چشم آدمی	۸۴	و اول شب بخواب مرو
۹۴	نقل نامه عالم زمانه و فاضل یگان	۸۶	ایغریز یاد گیر که	۸۵	و قیلو له بکن
۹۵	ایغریز جدول خبیری	۸۷	ایغریز نضاح شنائی	۸۶	و ر و بقبله متف
۹۸	تخته دریافت فاصله اضلاع	۸۸	ایغریز نضاح ثلاثی	۸۷	و پای بجانب قبله مکن
۹۹	خامت کتاب	۸۹	ایغریز نضاح رباعی	۸۸	و شب برهنه محسب
۱۰۰	التماس قیمت کتاب	۹۰	ایغریز بیان علم لدنی شنو	۸۹	و لباس مردان زنان را
	سِتِّ بِمُخَيَّر	۹۱	چه خوش گفته در سفته	۹۰	و عکس او حرام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَبِالْحَمْدِ لِلَّهِ الْمَنَّانِ
وَعَلَى خَيْرِ الْأَسْمَاءِ
وَالْأَسْمَاءِ الْكَلِيمَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَبِالْحَمْدِ لِلَّهِ الْمَنَّانِ
وَعَلَى خَيْرِ الْأَسْمَاءِ
وَالْأَسْمَاءِ الْكَلِيمَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نام خداے بخشننده مهربان

بِحَمْدِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حمد و سپاس بی قیاس مر واجب الوجودی را که بود و هست و خواهد بود و منظر

و مبدع هر ممکن و موجود از کتم عدم تبا شاخه شهود و وی کیست پاک و سنه
نوپداکنده پوشیدگی

از صفات نامترا و اورا کس نزا و کس از وی نزا و قل هو الله احد

الله الصمد و لم یلد و لم یولد و لم یکن له کفو احد و شان اوست
گچ خدا یگانا است

خدا بے نیاز است نزا و زاده شده و نیست هیچ کس او را همسر

۹۰
مورد خاص

ہم محتاج وی اندوادمحتاج دیگر نیست لیس کتبہ شیخ و هو السميع البصير

وَأَوَسْتَ بِالْكَافِرِينَ هُؤُلَاءِ أَوْلَا يَأْتُونَ بِالنَّبِيِّينَ بِالْحَقِّ مُبَشِّرِينَ لَهُمْ أَنْ يَخْلُقُوا كَوْنًا ذَرِيَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِهِ مُنْكَرِينَ

از زمین آفسہ یدیم شمارا اور زمین باز در آرم شمارا

وَمِنْهَا خَرَجَ كَوْنًا أُخْرَىٰ وَأَوَّلُ رُوزٍ دَهْدٍ مَّخْلُوقَاتِ - اَلْأَطْفَالُ عَنَابُ

واز زمین بیرون کشیم شمارا - بار دیگر -

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا؛ حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ

وَيَسْتَبِشُّ جَسَدَهُ زَيْنٌ - مگر بخداست روزی او - خدا ما را کافی است و بهتر
 الْوَكِيلُ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا هَفَفْنِي كُلَّ شَيْءٍ لَهُ آيَةٌ بِتَدْلُ عَلَى

کار ساز - خدا کا ر ساز بس است
پس در ہر چیز بر اسے افشانی است کہ دلالت کند

أَنْتَ وَاحِدٌ وَدُونَكَ مَعْدُودٌ بِرَأْسِ فَرَسٍ مَدِيدٍ لَوْلَا لِي لِمَا خَلَقْتَ الْأَفْلَاكَ

بر آنکه او کینه است

در شان دوست و برآل او که طیبین و طاهرین اند - اِنَّمَا يُرِيدُ اللهُ لِيُذْهِبَ

[illegible]

عَنْكَوَالْتَحَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَطَرِكُكُمْ تَطْمَؤُنَا مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ

وَبِئْسَ الْيَسْمِينُ

فَكَمْ مَسَافَةً نَزَحَ مِنْكُمْ إِنْ شَاءَ مِنْكُمْ ۚ

سید محمد علی حسینی

در تمام ملل شتی نوح هر که سوار شد برومجات یافت و کسیکه مخلف از آن نمود، هلاک شد

وَبَرَّيَارَانِ اَوْ كَرَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ اَصْحَابُ كَابِ النُّجُومِ

راضی شد بعد از آنکه راضی شدند ایشان را از و

وَأَمَّا الْفُلُ فَأُرْسِلَتْ بِرَحْمَةٍ مِنَّا لِيُبَيِّنَ مَا نُنَزِّلُ فِيهَا وَلِتُبْنِي عَشِيرَتَانِ لَوِيَّ وَشَاوَانَ قَد أَضَلَّتْ سَبِيلَ لُوطِ إِذْ جَاءَهُ مِنْ شَرِّ آلِهِ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَدِيعُ الْبَرِّ إِذْ هُوَ قَائِمٌ عَلَى الْإِسْطِاقِ

وَرَسَبْتِ اِهَآ وَاعْتَدَ

بھڑکے از ایتان اقدالینید راہ یابید

آیا بعد این رساله ایست مستزاد تفصیل و تکمیل بر نصیاح عزیزیه منطبقه

۹ نه زیج سلسله هجری که کمترین بی بضاعت و قلیل الاستطاعت بنده چهار

مُعَرَّاز شعور و تمیز محمد عبد الغزیز عفا الله عنه و احسن الله احواله و عاقبت

آیین - حسب حوصله خود برای تدریس فرزندان خویش احمد عبد الله

و محمد عبد الرحمن سلمها المنان تالیف و طبع نموده تا بنجوبی

افاده خویش مقبول عام گشته و مطلوب انام بوده است قبل از انطباع آن خجسته

که احدی از کتب فروشان ایندیار - و یا مالک مطابع دیگر امصار بصرف ذاتی

طبع نماید و متمتع گردد - تا لیک رساله زود آنها فرستادم مغتنی به نشود و
پروا گرفته شده بان -

نه کسی از خواہشمندانش چشم افتاده که بر غنبت دلی خود متحمل بار طبع شود - و به

اشاعتش مصداق ہم خسرو ما و ہم ثواب گردد - ناچار خود متوکلاً علی الله

از صرف زر ذاتی صرف نظر نموده متعدد نسخه جات طبع و بخدمات امر

فقرات متعارف بلاد و امصار تحتہ ابلان و اشم منت خدای را غر و حل کہ آن سال
منظور اہل بصر و مقبول از باب خبر ششم (تا آنکہ اکثری تبریل نامجات تعریفیہ
و شکر یہ و بعضی بار سال تقاریط و تواریخ متعده راقم الاثم را خیلے ممنون مسر
ساختند۔ اما اندراج آن غیر ضروری دانستم) و بعض اجاب معززین
متعد نسخجات با شتر ابقیت مقررہ صلی باطفال و طلباء مدارس جداگانہ کہ نادا
و عدم الاستطاعت بود بتقسیم کردند۔ و چون دیدم کہ بذریعہ پوست انگریزی و آصفیہ
در خواستہائے غمین علی التوالی بطلب نسخجات بنام میرزا لاجرم کبریات و مرآت
طبع کنانیدم۔ **وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ** ۱۷

و نیست توفیق من مگر بفضل خدا بر دے توکل کردم و بسوی او رجوع میکنم

حکیم محمد ضیاء اللہ صاحب [حاجی صفدر حسین صاحب] مولوی اکرم الدین خان صاحب [عبدالقادر صاحب طاهر
تحصیلدار سلطان آباد] بہتم تعمیرات گلبرگہ [اول قلعہ دار پربہنی] دوم قلعہ دار بہونگیر
محمد ہدایت علی صاحب [مرزا غلام مصطفیٰ بیگ صاحب] مولوی امیر محمد خان صاحب [محمد عبدالقادر صاحب چیدہ
مدگار متعہ افواج سرکار عالی] ناظم نظم جمعیت سرکار عالی [صدر قلعہ دار پانچا علاقہ قلعہ دار پانچا
نواب رحمن یار جنگ بہادر] سید حسن علی صاحب طلسمی [مرزا اکرام علی صاحب] میر تقی علی صاحب
ناظم دفتر علی سرکار عالی [قلعہ دار علاقہ زیر عدالت سورما] مدگار متعہ دار کوٹہ علاقہ قلعہ دار پانچا [بہتم کو توالی اورنگ آباد

زبانی ندارم که از عهد همت و شکر خدا تعالی بدرایم - هر که آن رساله را دید بل پسندید

بلکه محو کاغذ زیر میرود - احسان خالق المنان که از هند و ماسلمان و از پیر تا جوان بچشم و

برین نگاہ می اندازد - و بر غبت دل خریدارش میشود - لهذا حسب فرمایش

بعض اجاب مودت انتاب بر مطالب مولفہ اولی نظر ثانی کردم در تقسیم و تأخیرش

فکر بکار بردم - و دیگر چند نصیاح ضروری را مستزاد کردم و بمجاظ سنه

(غزیر الاخلاق فی نصیاح الآفاق) نام نهادم - و نیز نامه مبارک رسول مقبول
۱۹

علیه و علی الله الصلوٰۃ والسلام که مبنی بر دعوت اسلام و توحید رب نام است

و بنام پادشاه مصر صادر گشته مع ترجمه اش تبرکاً شرکب بدانم و دم - تا بنحوا

و عمل نمایند - بمقتضای بشریت و فحوائص الانسان مرکب من الخطاء والنسیان
انسان مرکب است از خطا و فراموشی

اگر غلطی درین مجموعه بینید التماس اصلاح میدارم پس - والله الموفق بالخیر
و هندی توفیق خیر خدا تعالی است

الغزیر اسعدك الله تعالى في الدارين بدانکه بر بنده مظلوم
در هر دو جهان خدا تعالی ترا سعادت مند کند -

محمود محمدی

و بالغ فرض است شناختن خدا و عر و جل - بعده دانستن احکام و ارکان سبکته

الغیر بر توحید خالق دنیا و مافیها ثابت قدم باش که خدایتعالی

می بخشد آنرا که شرک کند بدو - و می بخشد سوا ی این هر آنرا که خواهد - ^{و عبودیت خدا} وَاللَّهُ وَاحِدٌ

وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ - اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

بگانه است - نیست هیچ معبود بخروے بخشاینده مهربان - خدائیت هیچ معبود مگر زنده تدبیر عالم کننده است
إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ
بِهِ يَحْسِبْهُ اللَّهُ آمَنًا ثُمَّ يَشَاءُ - و می آموزد غیر آن هر که خواهد - و هر که شرک

بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا - إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ - فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا

خدا مقرر کنند هر آینه نفر که دوست بگناه بزرگ - جز این نیست که خدا معبود یگانه است - پس بخوان با خدا معبود
آخَرَهُمْ كُونَ مِنَ الْمُعَذِّبِينَ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ هُوَ لَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ

دیگر را آنگاه باشی از عذاب کردگان - و بیم کن خویشان نزدیک ترین خود را -
إِلَهًا آخَرَ إِلَّا إِلَهَ الْآلِهَةِ - سُبْحَنَ اللَّهِ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ - وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ

معبود و دیگر را نیست هیچ معبود بخواید - پاکی خدا است بلند تر است از آنکه شرک می آرند - و اوست خدائیت هیچ معبود
إِلَّا هُوَ لَهُ الْكُفْرُ فِي الْأُولَى وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ هُوَ

بخواید او است تائیس در دنیا و آخرت و او است فرمانبردار و سبوی او باز گردانیده شود -
لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ هُوَ إِنْ أَلْفَكَ وَاحِدٌ رَبُّ السَّمَاوَاتِ

شرک مقرر کن با خدا هر آینه شرک ستمی است بزرگ - هر آینه معبود شما یکی است - او پروردگار آسمانها
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ هُوَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا

وزمین است - و آنچه در میان اینهاست و او پروردگار مشرقها - پروردگار آسمانها
وَزِينِ وَانْخَبِ

عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۰)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۱)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۲)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۳)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۴)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۵)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۶)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۷)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۸)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۰۹)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۰)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۱)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۲)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۳)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۴)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۵)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۶)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۷)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۸)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۱۹)
عبدیت بخشنده
سوره (۱۲۰)

بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهُ

میان اینهاست غالب امرزگار - داوست آنکه در آسمان فرمان دات و در زمین فرمان روا
وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا
داوست با حکمت و دانایی پروردگار مشرق و مغرب است نیست هیچ معبود مگر او - پس کار گیر او را
و در عبادتش کسی را شریک مگردان و لا شریک بعبدی سرایه احدا
و شریک نیار و عبادت پروردگار بخون بکنی -

الغفر این نامه است که برسم دعوت الی الهدایت از جانب

نعمتی مآب خلاصه موجودات علیه و آله افضل التسلیمات و التحیات مبر

بسوی پادشاه مصر سی موقوف هفت سال از هجرت گزشته بجا

حاطب بن ابی بلتع و عمر بن سلمه مرسل بود - در سفر قوم قبطیان - در بعض

از نواحی مصر انس از نزد رهبان قبطی بلده اجم که از بلاد ارض مصر است

در سال هجری بنوی بعد حکمرانی عبدالمجید خان سلطان عثمانی یافت و

همست شد - و گفت این را و دعیت نمایند در اشیائیکه از آثار نبوت

ترجمه نقل خط کوفی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (سطر اول)

(سطر دوم) و رسول او مبعوس - بزرگ قطیان سلام -

(سطر سوم) بر هر که برین هدایت اتباع کرد - بعد از این تحقیق که من -

(سطر چهارم) بدعوت اسلام تر اینخوانم - اجابت کن -

(سطر پنجم) سلامتی یابی - خدا تعالی ثواب دو چند میدهد -

(سطر ششم) اگر نافرمانی کنی تو آن میرسد که بقوم قطیان رسید -

(سطر هفتم) اے اهل کتاب بیاید بسوئے کلمه که -

(سطر هشتم) ما بین ما و شما مسلم میباشد و آن اینکه عبادت نکنیم با - مگر خدا ایرا -

(سطر نهم) و شریک نکنیم با او هیچ شی را - و نه معتد رکینیم بعضی از ما -

(سطر دهم) بعضی را معبود آن غیر از خدا -

(سطر یازدهم) اگر بر میگردد پس گوید گواه باشید تحقیق که ما مسلمانیم -

ایاتومندانی که حکام عدالت بلا اعتبار قوم بر شهادت دو گواه مقدمات

کیسوی نمایند. در آن حالیکه یک لک چن دین هزار پیغمبر ^{علیهم السلام} و لو الغرم زبان مختلف علی التواتر

و التواتر شهادت و گواهی داده اند که خدایتعالی کیست و ^{لا شریک له} سنزه

او کیست ^{شرک پذیر نیست}

ولی عیب است. زنده و دانا و توانا است. همیشه باشد ابتدا و انتهایش ندارد. و از فقر

و زوال پاک است ^{ما عرفناک حق معرفتک}. مستحق پریش بجز ذات یگانه او دیگری

چنانکه باید شناخت نشناختم ترا.

نیت. پس درین امر شک آوردن خود را در ورطه هلاکت انداختن است. ^{هو الاول}

است نخستین همه

و الآخر و الظاهر و الباطن و هو بی کل شیء ^{علیم} **الغیر** خالق ^{است}

داوست آخرین همه داوست آشکار داوست پنهان. و او همه چیز دانا است.

جُزْیامی که در شرع شریف آمده نتوان خواند مگر به ترجمه همچو خدا و پروردگار و غیره که از عربی بفکر

ترجمه الله و رب است. و حکم عقل بر نامی نتوان نهاد و هر وقتیکه نام خدایتعالی میشنوی جل جلاله بگو. هر که

نام پاک خدا جلشانه تعظیم کند. آن بنده را خدایتعالی میان خلق عزیز میگرداند. **الغیر** خدایتعالی را پیغمبر

علیهم السلام که فرستاد و هم حق انداز نوع بشر بشیر اند نه همچو شترملکه یا قوت اند و میان حجر بشارت و هندگان

سوره (مجادله)

از ثواب - و تهدید کنندگان از عذاب بیان کنندگان ما را آنچه محتاج میشویم بدان از امور دنیا و آخرت

ه أنت الّذی خلقت و هیات ملخاً سبباً عیشنا بمقادیر و المسنّه

و آنی که آفریدی - و هیا کردی از روی کرم اسباب میشمارا به انداز ما و مملوب ما و نمائید کرد ایشان را با معجزات با بهره - و پیغمبران از عیوب و خانی و جهانی پاک اند - و مغرول نشوند

و بر تعیین تعداد ایشان نباید استاد - اول پیغمبر آن جد اعلائی ما حضرت آدم صلی الله - و آخر

ایشان پیغمبر ما محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و علی جمیع الانبیاء و المرسلین

و وی پیغمبر تمام عالم است چون نام مبارک محمد رسول الله شنوی صلی الله علیه و آله و سلم

بگو - و در اکثر اوقات در و شریف بفرست بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم

من صلی علی واحد صلی الله علیه و آله عشر - ان الله و ملائکته یصلون

هر که بر من یک مرتبه در و فرستد خدایتعالی بر ده مرتبه رحمت نازل فرماید - هر آینه خدا و فرشتگان او در و میفرستد

علی النبی یا ایها الذین امنوا صلوا علیه و سلموا تسلیماً - اللهم صل علی

بر پیغمبر - اے مسلمانان در و فرستید برو و سلام گوید سلام گفتنی خداوند رحمت کامل نازل فرما

سیدنا محمد و علی آل سیدنا محمد و باریک و سلم و از شرک و بدعت بگریز

بر سر دار ما محمد و بر آل او و بر کت ده و سلام برسان -

و بر استقامت بدین ثابت قدم باش الاستقامة فوق الصرامة

استقامت بر کرامت بهتر است -

و پیغمبر ما محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و علی جمیع الانبیاء و المرسلین و بر تعیین تعداد ایشان نباید استاد - اول پیغمبر آن جد اعلائی ما حضرت آدم صلی الله - و آخر ایشان پیغمبر ما محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و علی جمیع الانبیاء و المرسلین

من صلی علی واحد صلی الله علیه و آله عشر - ان الله و ملائکته یصلون هر که بر من یک مرتبه در و فرستد خدایتعالی بر ده مرتبه رحمت نازل فرماید - هر آینه خدا و فرشتگان او در و میفرستد علی النبی یا ایها الذین امنوا صلوا علیه و سلموا تسلیماً - اللهم صل علی بر پیغمبر - اے مسلمانان در و فرستید برو و سلام گوید سلام گفتنی خداوند رحمت کامل نازل فرما سیدنا محمد و علی آل سیدنا محمد و باریک و سلم و از شرک و بدعت بگریز بر سر دار ما محمد و بر آل او و بر کت ده و سلام برسان - و بر استقامت بدین ثابت قدم باش الاستقامة فوق الصرامة استقامت بر کرامت بهتر است -

تا آخرت علیه الصلوة والسلام از تو خوشنود باشند- مبادا بلغری از اسلام دور فتی

(نفوذ بالله منها) شفاعت شافع روز محشر ^{صلی الله علیه و آله} تو میرسد یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله

از پناه خدا می خواهیم- اے مسلمانان فرمان برید خدا را

وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تَبْطُلُوا عَمَّا لَكُمْ وَمَا لَكُمْ وَمَا لَكُمْ وَمَا لَكُمْ

و فرمان برید پیغمبر را- و چل کمیند علیهای خود را و هر چه بد دشمنان پیغمبر بگیرد آنرا- و هر چه منع کند شما

فَأْتُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ ه ^{ابن حکم} شرع آب خوردن خطاست

از آن باز استیید و ترسید از خدا-

وگر خون به فتوی بریزد رواست- **ایغریز** ایمان راست پنداشتن

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ بدل و اقرار کردن بزبان است- و نیز عمل بارگاه

بجای خدایان لایق پرستش چیزی نیست محمد رسول خدا است

اگر چه عمل بارگاه جزو ایمان نیست اما بی آن شخصیت حسن ایمانی عریان است

بجای

که بان نظر کردن توان عَن وَهَبِ بْنِ مَسْبُودٍ قِيلَ لَهُ أَلَيْسَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

مرویت از وهب بن مسبود که گفته شد او را که ای نیست لا اله الا الله-

مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ قَالَ بَلَى وَلَكِنْ لَيْسَ مِفْتَاحُ إِلَّا لَهُ أَسْنَانُ - ایمان زیاد و میشود و کم

کلید جنت گفته آس و لیکن نیست کلید مگر آنکه او را دندانهای باشد-

انچه حدیث ارد است که الایمان یزید و ینقص مراد از کمی و بیشی انحطاط و ازدیاد و تاثیر

و قلب است با اختیار حسنات ارتکاب سیئات مثل آنکه گوئی که طایع خفیف است یا ثقیل

سوره بقره (۲۰۶)
سوره بقره (۲۰۷)
سوره بقره (۲۰۸)
سوره بقره (۲۰۹)

حدیث مشکوٰۃ
صفحه ۲۰۶

گرانی و سبکی اعتباری است نه حقیقی پس ثواب آن بطاعت زیاد میگردد - و

بصیت ناقص می ماند همچنین ای و اِذَا بَلَغَتِ عَلَيْهِمُ آيَاتُ الْكِتَابِ اِنَّهُمْ اِيْمَانًا وَعِلْمًا

و چون خوانده شود برایشان آیات خدا را نیاوردند و بدان آیات ایمان ایشان را

سَرَّحْنَاهُمْ لِيَتَوَكَّلُوْا عَلَیْهِ وَلِيُنْذِرُوْا اِيْمَانًا تَامِعًا اِيْمَانُهُمْ - عبارت از خوف

پروردگار خویش توکل می کنند - تا زیاده شوند از روی ایمان با ایمان سابق ایشان -

وخشیت و اخلاص و محبت است که در تصاعد و ترقی باشد و نجف و رجا از منهی عنه

بالمادی

باز ماند و بامور به پردازد و تا از نکال و عذاب باز رهد و با جبر و ثواب فایز گردد - باید که

بند و هر عمل که کند خالص باشد و در قول - فعل - دل - و جوارح - خود را موافق دارد - و هرگاه

وسکنت او از برای حضرت بے نیاز باشد - نه هیچ منافقان که بزبان اقرار کردند و در دل

انکار نمودند و حقیقتاً بضمایر ایشان و انما ترست - وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ وَرِوَاةُ

و خدا داناست - با آنچه در خینه است - و خدا

يَعْلَمُوْا مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ اِيْمَانُ اِسْلَامٌ هِرْدُ وِکِيْت - اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ اِلِسْلَامٌ

هر آینه دین معتبر نزد یک خدا اسلام است

وَمَنْ يَسْتَعِزَّ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ نَقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ

و هر که طلب کند دین غیر اسلام دین دیگری را پس نپذیریم از او و او در آخرت - از زیان کاران است

و اگر فرقی است فرق اعتباری که ایمان متعلق با اعتقاد است و اسلام متعلق با تقی و

فرمان بری

سوره انفال (۸)

سوره بقره (۲)

سوره آل عمران (۳)

سوره انفال (۸)

سوره آل عمران (۳)

انیت

وَبِكَلِمَةٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ - بتدریج مداومت نمائی که فضل الکرآمده تائید نماید
بجود خدایتعالی بر ستش چیزی نیست محمد رسول خداست -

تو کامل شود - دولت صفا یابد - و حرف لا - بشکل مقراض از برای صیت "جهت

قطع نمودن محبت ماسوا الله تعالی است **الغیر** امر معروف و نهی منکر فرض دان -

امر معروف اینکه شرع شریف بدان امر کرده - و نهی منکر آنکه شرع از وی باز داشته

و عقل را در آن دخل نه و یأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ

هُمُ الْمُفْلِحُونَ و یأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَهَوَا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ
و بفرا نمایند بکار پسندیده و منع کنند از ناپسندیده - و همین گروه

رستگاران اند - و بفرا نمایند بکار پسندیده و منع کنند از ناپسندیده - و خدای رهاست نهایت همه کارها -

الغیر شجر و حجر و طیور حتی که حشرات الارض همه مخلوق از ذکر خالق خود غافل نیستند

ع بذكرش هر چه بینی در خردش است **وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا لَيْسَ بِهِ حِمْدٌ**

و نیست هیچ شئی مگر آنکه تسبیح میکند به حمد او -

هر گویایی که از زمین روید و وحده لا شریک له گوید - تو نیز بیا و خدایتعالی مشغول باش

که بے ذکر خداست عادل بنده تار یک میگردد - هر گاه جماعتی مردم که ذکر خدا تعالی میکنند

گروهی از فرشتگان با رحمت الهی تعالی شانه بر و محاصره میکنند - و خداوند عالم ذکرش در آن

۴
منقول (مجموعه)

۴
سوره (آل عمران)

۴
سوره (رحم)

۴
سوره (نیل)

۴
ترتیبی بکلمه

۴
منقول (مجموعه)

۴
منقول (مجموعه)

جماعت نشینان میکنند که نزد ربّ مبین است چنانکه زُور فاذکرُونِ

اذْکُرُوهُ فَاذْکُرُوا اللَّهَ کَذِکْرِ آبَائِهِمْ وَاشْدَدْ ذِکْرَهُ وَادْکُرْ لَّکَ کَثِیرًا

تا یاد کنم شمار. پس یاد کنید خدا را به چو یاد کردن شما پدران خویش را بکنید یا ده تریا کردن. یاد کن پروردگار خود را بسیار و سَبِّحْ بِالْعِشَیِّ وَالْاَبْکَارِ وَلِذِکْرُ اللَّهِ اَکْبَرُ وَاللَّهُ یَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

و تسبیح بگو به شام و صبح. و هر آینه ذکر خدا بزرگ تر است و خدا میداند آنچه میکنید. وَالَّذِیْنَ اٰتٰی اللَّهُ کَثِیْرًا وَالَّذِیْنَ اٰتٰی اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاجْرًا عَظِیْمًا

و مردان یا دکننده خدا را به بسیاری و زنان یا دکننده. مهیا کرده است خدا برای ایشان آمرزش و مزدی بزرگ. یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اذْکُرُوا اللَّهَ ذِکْرًا کَثِیْرًا وَسَبِّحُوْهُ بُکْرَةً وَّاَصِیْلًا هُوَ الَّذِیْ

ای مسلمانان یاد کنید خدا را با و کردن بسیار. و به پاکی بخوانید او را صبح و شام. اَلَّذِیْ یَصْرِیْ عَلَیْکُمْ وَ مَلَکُ نَحْمِ مِنْ الظُّلُمٰتِ اِلَی الْنُّوْرِ وَ کَانَ بِالْمُؤْمِنِیْنَ

رحمت میفرستد بر شما و دعای رحمت میکند بر شما فرشتگان و تا بر او شمار از تاریکیها تسویشی. و هست خدا بر مسلمانان رَحِیْمًا وَ تَحِثُّ هَیْوٰیْهُمْ یَلْقَوْنَهٗ سَلٰمٌ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا کَیْمًا یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ

مهربان. و دعای خیر ایشان بیکه ملاقات کنند بخیر سلامت. و آماده کرده است برایشان مزد. اٰمَنُوا لَا تُلْهَکُمْ اَمْوَالُکُمْ وَاَوْلَادُکُمْ عَنْ ذِکْرِ اللَّهِ وَ مَنْ یَفْعَلْ ذٰلِکَ

مسلمانان مشغول نگردانید شمار اموال شما. و سرزدان شما زیاد کردن خدا. و هر که بکند این کار فَاُولٰٓئِکَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ

پس آن جماعه ایشانند زیانکاران. چو رشده خانه میباشد بصاخانه جا کمتر. **هـ** برگ درختان سبز در نظر موشیار

هر روتنی و قری است معرفت کردگار **ای عزیز** انسان را چه جائے تکبر است

سوره بقره (۲)
سوره بقره (۲)
سوره بقره (۲)
سوره بقره (۲)

سوره بقره (۲)
سوره بقره (۲)
سوره بقره (۲)
سوره بقره (۲)

سوره بقره (۲)
سوره بقره (۲)
سوره بقره (۲)
سوره بقره (۲)

که اول او نطفه ذلیل است از شکم با بجا آمده از روی ول دو بار آمده و آخر او میت متعفن

و خود جمال نجاستین - و تکبر مکن که تکبر سزاوار صفت قادر است **هـ**

مرا و را رسد کبر یا مونی که ملکش قدیم است و آتش غنی که شیطان تکبر کرد و خوار و ذلیل شد

هـ مکر عز ازیل را خوار کرد و بزندان لعنت گرفتار کرد **وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ**

مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَ لَتَتَّبِعَنَّ أَجْجَالَ طَوْلِكَ كُلِّ ذَلِكُمْ كَانَ

سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ۖ وَلَا تَصْعَقْ خَدَّكَ النَّاسُ وَلَا تَمْسِ فِي الْأَرْضِ

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۖ وَاقْصِدْ فَمِشْيَاكَ وَأَغْضُضْ مِنِّي يَدَكَ

إِنَّ الَّذِينَ يَكْبُرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ۖ وَ غَرَّ

بِهَآئِنَةٍ تَكْبَرُ مَكْبَرُ مَكْبَرٍ مَكْبَرٍ مَكْبَرٍ مَكْبَرٍ مَكْبَرٍ مَكْبَرٍ مَكْبَرٍ مَكْبَرٍ مَكْبَرٍ مَكْبَرٍ

المنت لله که نیازم به نسب نیست که انیک به شهادت طلبیم لوح و قلم را

بنده عشق شدی ترک نسب کن جامی که درین راه فلان ابن فلان چیز نه

ع

ع
سوره زمره (۳۹)

ع
سوره زمره (۳۹)

ع
سوره زمره (۳۹)

ع
سوره زمره (۳۹)

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقْوَاهُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝ سَوَاتٍ تَطِيرُ مَن

هر آینه گرامی ترین شما نزدیک خدا پرستگارترین شماست - هر آینه خدا دانای خبردار است -

اگر چه فاسق باشند ۝ اولاد نبی که نیست بر راد نبی ۝ چون آیه منسوخ کلام الله است

الغرض فکر صد سال میکند بنده ۝ موت بردوش میکند خنده ۝ منی مبی که در چندین

مقابر و مرا خفته اند پیرو جوان و اطفال شیر خوار - فَأَعْبُدُوا أُولَ الْأَبْصَارِ ۝ همه سعی ما

پس عبرت گیرید اے خداوندان و دید ما -

کردند و نعمتها خوردند - ناگاه شربت اجل چشیدند و حسرتها بردند ۝ كُلُّ نَفْسٍ آتِقَتُ الْمَوْتِ ۝ و از موت

هر نفسی چشند و موت است -

بنیدیش - و عمل کوش - و زاد آخره برداریش - يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَرْزَاقِكُمْ

اے مسلمانان - هر آینه بعض از دای شما

وَأُولَادِكُمْ يُعَدُّوْنَ لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ ۝ بدنیا دل نه بند و هر که مرد است

و بعض اولاد شما و شما و دشمنان اند و حق شما پس ترسید از ایشان

که دنیا سر بسر اندوه و درد است ۝ برو باری بگوستان نظر کن ۝ که دنیا شیر مردان ۝ اگر کرد

غافل ز احتیاط نفس یک نفس مباش ۝ شاید همین نفس نفس و اسپین بود ۝ تا کی طلبی نعمت دنیا

چشم را ۝ از دل چپند اموش کنی خوف عدم را ۝ هر کس که دلش پاک شد از کففت دنیا

بیند به عیان و رمه جا - نُورِ قَدَمِ رَا ۝ این دلت این نعمت این حشمت و شوکت ۝ مانند یکمال کا و نور چشم

سوره زمر (۳۹)

سوره زمر (۳۹)

سوره زمر (۳۹)

سوره زمر (۳۹)

ناحق چہ خوری مالِ تیمانِ غریبان ۛ مملو مکن آتشِ سوزندہ شکم را ۛ غمگین مشوارِ منتهی ایام کہ باشد

شادی فراوان پس ہر رنج و الم را بگر عقل رسا داری و گردیدہ بنیاد از بیم گنہ خشک کن و بد نہ!

الَّذِينَ يَخِيفُوا أَطْعَامَهُمْ خَلَابٌ ۖ إِنَّهُمْ لَا يَكُونُونَ آيِدٍ كَمَا الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ ۖ

و نام دار است و طالب آن سگان - هر جا که باشید در یاد بشمار امگ و اگر چه باشند در محل های محکم -

فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ۝ آدمی براگست بقاء می

پس چون رسید آنوقت مقرر ایشان باز نماند ساعتی و نه بیش روند.

با دست تقاشانه درین حلقه بهار و خزان هم غوش است از زمانه جام بدست و جواز به بردوش است

كَيْ سُبْحَانَكَ لَا تَعْجَلْهُ كَيْ لَمْ مِنْ عَلَيْهَا فَإِنَّهُ وَبَقِيَ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

هر چیز پاک شونده هست مگر وی او - هر که هست بزمین خانی شود - و باقی ماند و سه پروردگار تو خداوند بزرگی و انعام

وقت است که زمین ارفا و گزیم، کاروان گشت روان با سر راه سفریم، توشه را دنداریم و تهنی ستاییم

سفر دور و از ہست چسان اہ سپریم ؟ جمع کر دیم بسے گو سرو سامان لیکن ، بخر کفن پارہ و گر ہج نہ ہر اہویم

پادشاہ تو کریمی و رحیمی و غفور و دستِ ماگیر کہ در ماندہ بے بال و پریم و عاقبت خیر کردان ^{الفضل} محمد

بر عطاى تو و بر لطفِ نبى مى نگريم **و حستنا** و نياورد و روز عجب ناپايدار و عجب مستحبات

کہ در دام او چہ پیرو چہ نوجوان بلکہ طفل شیرخوار ہم گرفتار است وائے دریا را و عجب

بے رحم و بے وفاست کہ با کسی از چشمِ ترحم نہ مگرست۔ **۱** دنیا سرائے

ترک است۔ این را و خطرناک طے نمودن و بہ وحشت خانہ یحیٰ ختن مسلمین دینِ نیا

فانی و برین تیل زل زندگانی دل منہ۔ و ہرگز بران اعما و مکن۔ و با دراکِ احوال و اعمال

ندومئہ خود بسیار باید گریست و خند کم **۲** فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَكَلِمَتُكُمُ اثْنَانِ

پس باید کہ بخندند اندکے و بگریند بسیار

حجتِ زندہ دلی دیدہ گریان باشد **۳** شاد مژدگی دل لب خندان باشد

تا نہ گری طفل کے جو شد لبین **۴** تا نہ گرید ابر کے خند و چمن

۵ ترا جہتِ خور و نوش و سیر و بازی و عیاشی و تحصیلداری و تعلقداری نیافریدہ اند

مگر بنا بر عبادت (منیخواہم تعلقدار باشم اگر باشم بجاریا باشم) **۶** وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

دنیافریدہ ایم جن انس اگر بلی انکہ پرستند۔

۷ خوردن برائے رستین و ذکر کردن است **۸** تو معتقد کہ رستین از بھر خوردن است عبا

تا چند ب فکر دل خراش دنیا سرمایہ حسرت انتعاش دنیا از دست مدہ شرافت اشرف خلق

اونی تو مگر دور تلاش دنیا اگر طالب دنیا ئی رنجور شوی **۹** و طالبِ عقبائی فردور شوی

یائے خطاب

یائے خطاب

رباعی

سورہ زمرہ (۱۰۱)

سورہ زمرہ (۱۰۱)

زین هر دو چو بگذری و مولی جوئی به سرتا به قدم نورشوی نورشوی - نور علی نور
روشنی افزوده بر تو

يَهْدِي اللَّهُ لِنُورٍ مِّنْ نَّشَاءُ ۚ

را هدایت دهد ایتعالی نور معرفت خود هر کرامی خواهد -

از حیات جاودانی برخورداری و آسایش تن نخواه که دنیا جائے آسایش نیست بلکه

جایی آسایش است الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَسْأَلُكُمْ أَتُكُونُوا خَيْرًا عَمَلًا

آنکه آفرید مرگ و زبیت را برای آنکه بپرسد از شما که آیا بهتر است که کار

الدُّنْيَا مِمَّنْ رَعَا الْآخِرَةَ ۚ دَرِين نیا آنچه خواهی کشت مثله آن در آن عالم

دنیا مزرعه آخرت است -

خواهی یافت گندم از گندم بروید و جو از جو به از مکافات عمل غافل مشو -

حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ ۚ دَوْر و زده گذشته و گزاشتنی است

محبت دنیا سر همه خطاها است -

که ارجا و دان ماندن امید نیست بکسی را نه بینی که جاوید زبیت - خردمندی نیست

که غفلت بگذاری - و دل از دنیا برداری را و عقی حاصل کنی - الدُّنْيَا بَخْسُ الْمُؤْمِنِ

دنیا قید خسانه مؤمن -

وَجَنَّتْ الْكَافِرَةُ قُلُومًا لِّلْدُّنْيَا قَلِيلٌ ۚ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ انْقَرَأَ

و جنت کافره است - بگو بهر مندی دنیا اندک است - و آخرت بهتر است کسی را که پریندگار کنی

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الدُّنْيَا ۚ وَالْبَقِيَّةُ الصَّالِحَةُ خَيْرٌ ۚ

مال و فرزندان آرایش زندگانی دنیا است - و صلت پاینده بهتر است از دیک

عِنْدَكَ سِرَّكَ تَوَّابًا وَخَيْرًا مَّا دُنِيََا وَآخِرَتٍ بِهِمْ جَمْعُ نَمِي شُونَد -

بر درگاه تو از جهت تواب خوب تر از دنیا و آخرت به هم جمع نمی شوند -

حَقَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَّارِ وَحَقَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ ه

جنت بذیل تخالیف مخفی است و دوزخ بذیل شهوات - ^{بجای حقیقت}
اورده اند که فریبده در راه واقع شده بود تا مترو دین عند المرور از آن بضبط نفس

وَنَفْسٍ يَرُدُّهَا قُلُوبُهَا إِلَى الْغَايَةِ ه

افزیت پذیر

سبک بدتر تا خستندی - قصار صاحب دله روشن ضمیر را در آنجا گذر افتاد و فرمود که باینها التماس

فَضْلُهُ رَأَى الْقَادِرَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ ه

پاکیزه پیدا نموده - تا آنکه او در شکم مخلوق فرو رفت و تحمیل گشت آخر از بد بوئی ازان

متفر پیدا شده و نوبت با کراه رسید - درین صورت خواستگار انصاف هست که

در میان ما و شما باعث این نفرت کیست - اِنَّ فِيْ ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ه

هر آینه درین مقدمه پند هست خداوند ان چشم را
و باندن مال و متاع دنیا حریص مباش که بعد مرگ تو مالک مقسوم و علیک الحساب

مال تو تقسیم می شود و حساب آن بر تو باشد
وَحَلَّالُهَا حِسَابٌ وَحَرَامُهَا عَذَابٌ ه وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ه
و حساب مال حلال و عذاب مال حرام بذمه است - و خدا زود کننده حساب است -

۴۱
سوره صافات

۴۲
سوره زمره (۱۸)

۴۳
سوره زمره (۱۸)

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۝

و در میان نهیم ترازوئے عدل را روز قیامت پس ستم کرده نشود بر هیچکس هیچ شئی
وَإِنَّكَ أَنْتَ مُثْقَلٌ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا مَا وَكَفَّرْنَا بِهَا حَاسِبِينَ ۝

و اگر باشد عمل هم سنگ دانه سپندان مانده کنیم آنرا - و ما حساب کنند بهیم
فَنُجْعَلُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَوْمَ ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

پس هر که کرده باشد هم سنگ بگذرد عمل نیک به بند آنرا - و هر که کرده باشد هم سنگ بگذرد عمل بد به بند آنرا -

امروز کردن می توانی نمیدانی - و فردا می دانی نمی توانی ۝ چون تو انستم بدانستم نبودی

چون بدانستم تو انستم نبود ۝ مطلب اگر بدست بود نعمت شمر ۶ و آنرا ز کف ده که شمای او

رباعی جمعی به تمنای زرو مال خوش اند ۶ خلقی به تماشا خط و خال خوش اند

بیدل همه را بحال بدی بسیند ۶ خوش حال کسانی که بحسب حال خوش اند ۶ فقر ۶

بآسانی در بهشت روند - ۶ الفقر فخری آمده و اغنیاء مادت در از بقدر تعلقات

در حساب گاه گرفتار باشند - ۶ إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۝

و این نیست که زندگانی دنیا بازیست و بیهودگی است -
وَإِنْ تَوَلَّوْا يَتَقَوَّيْكُمْ أَجْرُكُمْ وَلَا يَسْأَلُكُمْ أَمْوَالُكُمْ ۝ وَهِيَ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۝

و اگر ایمان آرید و پرهیزکاری کنید بدو شما مزد شما و از شما مال شما را - و نیست زندگانی دنیا

الْأَمَلُ الْغُرُورُ ۝ - ۶ جهان خوش است و لیکن حیات می باید

مگر بهره که باعث فریب باشد

سوره بقره (۱۰۵)
سوره بقره (۱۰۶)
سوره بقره (۱۰۷)
سوره بقره (۱۰۸)
سوره بقره (۱۰۹)
سوره بقره (۱۱۰)
سوره بقره (۱۱۱)
سوره بقره (۱۱۲)
سوره بقره (۱۱۳)
سوره بقره (۱۱۴)
سوره بقره (۱۱۵)
سوره بقره (۱۱۶)
سوره بقره (۱۱۷)
سوره بقره (۱۱۸)
سوره بقره (۱۱۹)
سوره بقره (۱۲۰)

سوره بقره (۱۲۱)
سوره بقره (۱۲۲)
سوره بقره (۱۲۳)
سوره بقره (۱۲۴)
سوره بقره (۱۲۵)
سوره بقره (۱۲۶)
سوره بقره (۱۲۷)
سوره بقره (۱۲۸)
سوره بقره (۱۲۹)
سوره بقره (۱۳۰)
سوره بقره (۱۳۱)
سوره بقره (۱۳۲)
سوره بقره (۱۳۳)
سوره بقره (۱۳۴)
سوره بقره (۱۳۵)
سوره بقره (۱۳۶)
سوره بقره (۱۳۷)
سوره بقره (۱۳۸)
سوره بقره (۱۳۹)
سوره بقره (۱۴۰)

اگر حیات نباشد جهان چه کار آید **الغرض** دعوی انادولایغیری بگذارد و خود را مثل

مردہ انکار ۵ ما اگر از سر من و مائی نہیم پوہیچو نے سر بر خطِ مائی نغیم۔

رہنما گوئیم ز اسرارِ قدیم پیکنتہ با خوانیم از لوح و قلم و باب و مساز خود گر خفتی

ہمچونے من گفتنیہا گفتمی ^{۱۰} اِنَّكَ مَيِّتٌ ^{۱۱} مَوْتُكَ اَقْبَلُ ^{۱۲} اَنْ تَمُوتُوا ^{۱۳} ۵

هر آینه تو خواهی مرد - پیش از مردن بمیر -

غیب است بزرگ بر کشیدن خود را و ز جمله خلق برگزیدن خود را و از مردن دیده باید هو خست

ویدن ہمہ کس راوندین خود را و برتبور تکلفِ نامشروع مکن۔ ۵

از طلا و نقره گرسازند گنبد اغنیا ۴۰ بر سر گور غریبان گنبد گردون بست

آوردہ اند کہ خلیفہ ہارون رشید با آنکہ قصور مرتفعہ بوقلمون داشت

باجدات عمارتی بی ستون خورنق رونق که فراتر از همه باشد و در بلندی سب بر آسمان

برافرا شد همت برگاشت ۵ رفقش برتر از گمان بوده ۶ آسمان زیر آسمان بود

در منہگام نبائے این محلِ عظیم البنیان وسیع الشان از اقطارِ عالم سامانِ مصالح

بنیاد

۴

نام قهری فیض
ساختن نام
بنامند

فرہم می آمد تا چون بیکہ همچو غم مستقیم و قدر ریفیع وید طولای مارون راست و بلند و دراز
۳ ۲ ۱ ۳ ۲ ۱

و بر آستفتا خراگاہ بے ستون آسمان استوانہ سرفراز بود رسید شہرت آن در آوا

افتادہ مردم دور و نزدیک بیدار آن شتافتند و آن را اعجوبہ روزگار یافتند تا

بھلول دانانیزہ تماشاے آن رفت و بمعائنہ سراپا آن چون مردم

خردہ بین غور و تامل در گرفت ہر دو سر چوب مذکور یکے بعد دیگرے گرفتہ بنظر مکبیر

در حرکت آورد۔ اما تخریک میانہ آن دستگاہی نہ داشتہ کہ زور تمام بکار برد۔ مردم

از چگونگی تحرک و سکون پرسیدند فرمود کہ ہر دو سر چوب طالب دین و دنیا بودم

آخر بدعائے دلی مستفید و کامیاب گشتم چون نوبت آرمایش تحرک بخش میانہ چوب

رسید خواستم کہ از آن سرمایہ دارین حاصل کنم آوازی از چوب بگو شتم رسید کہ ۵

گر خدا خواہی و ہم دنیا بدون این خیال است و محال است و جنون۔ باز از چوب

از کمالاتِ حالش در یافتم کہ با وجود آنکہ چوب بے بیش نیستی سبب حسیت کہ شرف ^{الافتخار}

مُتَّقِ دِیدِ گُشته بپیش گفت راستی حسنه ندارم نه پری ام نه حورم لیکن بشیوه راستی

جواب

که دارم منظور ام **ه** راستی موجب ضای خداست **ه** کس ندیدم که گم شد از راه راست

هُدًى وَ ذِکْرٍ لِأُولَى الْأَلْبَابِ **ه** **العزیز** اعتقاد باید کرد که ایصالِ ثواب
برای آه نمودن و پند دادن حسنه دادن خسره را -

بر طریق مسنون حق است و دعای زندگان اموات مومنانه را و صدقه و خیرات بجهت

شان با طعام و استقار عام از آنیکه جاری باشد - یا منقطع و احداث بقاع الخیر و البر مثل
خورانیدن - نشانیدن مقامات نیک

پل و مدرسه و مسجد و سرا و غیره نافع است اما اولی آنکه **ه** برگ عیشی بگور خویش فرست

نفرستد کس تو پیش فرست **و** سوال منکر و نکیر **و** سنجیدن کردار گناهندگان بر روز جزا

حق است **و** پلصراط بر روی دوزخ نهند - تمام خلایق را از آنجا بگذرانند **و** جنت

و دوزخ **و** حوض کوثر **و** فرشتگان **و** کتب سماوی **و** کرامات اولیا و شفاعت

نمودن انبیاء و اولیا و علما حتی اولاد خود که در صغیر سن بمیرند در صورت حسن خاتمه از

پروردگار تعالی شانه **و** عذاب قبر کافران و بدکاران را **و** هر چه خبر داد بتی ماصلی علیه

سوره زبور (۲۵)

والله وسلم از علامات احوال قیامت همه حق است و معراج پیغمبر با صلی الله علیه و آله و سلم بتجلی هر می ربیداری

بر آسمان تا مقایسه خدایتما خود است حق است و شریعت و صلی الله علیه و آله و سلم کامل ترین شریعت ما.

و دین و مانع دنیا و است و بهترین امتها و یاران و بهترین انتهاست صلی الله علیه و آله و سلم و هیچ کس

به تشخیص لغت نباید کرد. الا آنکه نبض معلوم شود که (مثل فرعون) کافر و ده همچنین کسی قطعی هستی نتوان گفت

سوره عشره مبشره غیر یعنی حق کسانیکه خبر صادق بشارت داده اند و اهل قبله اکافر نشاید گفت هر که برادر

دینی خود را بکار خطاب کند در صورت غیر مستحق بودنش این کلام بر قایل عاید میگردد و هیچ عاقل بالغ تا وقتیکه

عقل و حواس او برجا باشد مرتبه نرسد که حکام دین تکلیف شرع شریف از دست او ساقط گردد (آورده اند که)

مرشدنا حضرت پیر سنگیر محی الدین جیلانی رحمه الله تا دوازده سال در بیابان در مجاهد نفس و ریاضت

تن شاعل و بمشاق فوق العاده با اختیار قیام و صیام عامل بود و تجلیات بر آنحضرت تافتی و آرا

و نکات معرفت را بکاشفه دریافتی شبی در حالت جذب و شوق نور بر آنحضرت ظاهر

شد که همه بیابان مستفی و مستنیر از ان گشت و ندا آمد که اے محبوب حق و اے

ضیا پذیر نورگیر

حضرت شاه عبدالغنی
محدث دہلوی در
اخبار الاخیرہ کا تذکرہ
کے تحت نقل فرمایا ہے
میں نے دیکھا ہے کہ
ان دنوں میں چنانچہ
میں جو بندہ

مقصود مطلق از میان خلق برگزیده و از مخلصان برچیده تکلیف شرع را از تو برداشتم و تبتغی

غنائت بناصیه حال تو نقشِ اِعْمَلْ بِمَا شِئْتَ فَإِنَّكَ دُخِرْتَ لَكَ

کن هر چه خواهی پس بدستی که بخشیدم ترا -

نگاشتم - آنحضرت باستماع این ندگفت - اِحْسَا اَيُّهَا الْمَلْعُون -

دور شوا سے مردود

لَا اِجْرَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ - تا آن نور مبدل بظلمت شد

نیت برگشت از بدی و نیت توانائی بیکدیگر بعد از خداست بلند و برتر -

و شیطان پیش آنحضرت آمد و پرسید که چون دانستی که آن ندانداست شیطان بود یا بد

کلمات متکلم شدی منبر مود آن را که عیسان است چه حاجت به بیان است تکلیف

شرع هرگاه از مرسلان که مالکان شرع اند ساقط نمی شود تا به استتبعان چه رسد -

گفت ز به خوش نصیبی که از خدایقین رستی ببا اولیاء که از ولایت سرفراز بودند

مگر

از همین فریب گمراه کرده بودم پس اتباع شریعت لازم و حتمی است که بهیچ حال

واجب

ساقط نمی شود و در پس هر مسلمان اگر چه صالح نبود نماز جایز است و در حالت

مستی و بیوشی اگر کسی کفر گوید کافر نگردد و گناه های کبیره مومن را از ایمان

خارج نکند و سوال حق تعالی که در دنیا چه کردند حق است و ائمه اربعه ^{نهی} بر حق و

خفی و شافعی و مالکی و حنبلی

در مشنگانی فقه ما جور و مشاب اند- و از دلائل کلامیه و تدقیقات فلسفیه خود را

کلام عقلی کلام باریک منطق

در ورطه حیرت و تذبذب میفکن و بر عقاید اسلام و قواعد عدلّت و بر طریقه سنیّه

اهل سنت و جماعت قایم و ثابت قدم باش و سلامتی ایمان در میان بیم و امید است

و تصدیق بمجموع و کاهنان و در خبر غیب کفر است و نیز می خوردن را جایز نیست

و تبار بختن یا ایها الذین آمنوا انما الحمر و المیسر و الانصاب فالانکار من جنس

اے مسلمانان جز این نیست که غم و قمار و نشا نهائے معبودان باطل و تیره هائے خال بپیدا

من عمل الشیطان فاجتنبوهم لعلکم تفلحون و اما ینبذ الشیطان ان یوقع بینکم

از کردار شیطان است پس از آنکه از دست تابو که شمارشگاه شود جز این نیست که شیطان که باند از دور میان شما

العداوة و البغضاء فی الحمر و المیسر و یصدکم عن ذلک الله و عز الصلوة فهل انتم منتهون

دشمنی و ناخوشی بسبب غم و قمار و بازدارد شمار از یاد خدا و از نماز پس ای احوال شما باز ایستادید-

روزی یهودی بگرمایند مت حضرت علی کرم الله وجهه رسید و عرض نمود

که بعث و نشر و ظهور حشر قابل اعتبار نیست و نه پیش عقل تصدیقش بپایه ثبوت می رسد

محض امر خیالی است پس دنیا با عیش و عشرت و مقام خوشی است- بخور و بنوش

۲
سورۃ الاحزاب (۳۳)

تا از فکر بے سود عقبنی فارغ شوی پس هر سودند که راسخ الاعتقاد ام که ظهور قیامت و

مواخذة ذره ذره اعمال مردم بر روز حساب امر صحیح و لازمست من بر حکم خدا و رسول ^{المرئوم}

عمل می نمایم. بارے حسب گفته تو اگر قیامت را اثری نباشد هر آئینه از اطلاق ریاضت

و محنت شاقه چند روزه خود فکری ندارم محطی و عاصی نشدم. بخلافش اگر قیامت برپا

چنانکه ذکرش در تیر آن مجید است از ضعف اعتقاد و انکار مخلصی باقیم و تو ما خود و ملحد گشتی

مرا خیال بر امور دومی عقبنی است معامله دو روزه دنیا را اعتباری نیست و بس

وَمَنْ يُضِلَّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْهَا ۖ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ ۚ

و هر که گمراه کند خدا پس نیست او را هیچ راه نایند و هر که راه ناید خدا نیست او را هیچ گمراه کننده.

فَإِنْ أَهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَوَمَضِلَّ فَلَأَنْتَ مُضِلٌّ عَلَيْهِ ۚ

پس هر که راه یاب شد پس نفع او است و هر که گمراه شد پس جز این نیست که گمراه میشود بضر خود.

الغریز از دروغ گفتن زبان خود را نگهدار که خدا تعالی دروغ گویان را دشمن دارد

و در قیامت سخت ترین عذاب دروغ گویان را باشد. لَعْنَتُ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ

لغت خدا بر دروغ گویان

اما سه جایز است. یکی در دفع ظلم. و دوم بصلح دو کس. سوم به معاملات زن و شوهر

بارة در (۲۳)
از (۲۴)
ایضاً
مصحف صفحه ۳۲

بارة در (۲۳)
سوره آل عمران

یا میان ایشان مودت کرد و دروغ مصلحت مہینہ باز راستی فتنہ نگینہ

آوردہ اند کیش شیوخ ما حضرت محبوب بجان غوث صمدانی سید

عبدالقادر جیلانی رحمۃ اللہ علیہ با سترضا و استجارتِ مادرِ شفقتِ خودش در ایام طفولیت

بغرض تحصیلِ علمِ دینی ہمراہِ قافلہ بارادہ بغداد برآمدند۔ ہنگامِ ترخیصِ والدہ ماجدہ

آنحضرت چہل دینار کہ از ترکہ والد ماجد حضرت مدوح بود زیر بغل در جیب آستین

قباد و ختہ وصیتی نمود کہ ای جانِ مادر تا آنکہ باشی راسخ باش۔ و بجز رہت گوی

حرف دروغ گوی۔ بعد طے شدن منازلِ قافلہ مذکور بمقامِ خطرناک کہ کین گاہِ قطاعِ طبع

و راہزنان بودند آمد۔ قضا را سبہ در و نان از این حال خبر داشتہ بر سرِ قافلہ قناد

و بر مالِ مردمِ ناخت آورده ہلکی بغارتیدند۔ الحکم اللہ حضرت مدوح از دستِ آنہا نجات یافتند

و مالش محفوظ شدہ رہنے از آن میان پیشِ حضرت رسیدہ بدریافتِ مقدال

موجودہ شان پرداخت۔ چون سینہ آن روشن ضمیر ہجو آئینہ صفائی میداشت

از کیفیت دنیا مطلع نموندند آن تیره باطن کو چشم - بر راست گوئی و بر سادگی مزاج شان

متعجب شده مخوف گشت و راه منزلِ خودش گرفت تا بدگیر شرکایش از این حال خبر یابند

آنها یکی بعد دیگرے برای آزمائش خدمتِ حضرت رسیده از موجودگیِ دینارها

مستفسر شدند پیر روشن دل از حالات آن کما حقہ بلا کم و کاست چنانکه بشخص اولین

بیان فرمودند بچنان بسوال و دیگران هم پیرداختند که حرفی غلط حسب فرمان و وصیت

مادرشان از زبان بر نیاید - بر اندام شان نیز لرزه افتاد به عجب و حیرت تا آنکه بر منزلگاه

خود رفته به تقسیم مالِ غنیمت مصروف شدند - درین آوان سرخیل آنها باستماعِ حالات

عجیب و غریبه به پرسید که مالِ جمله مردمانِ قافله بدست افتاد یا چیزی از آن هنوز باقی است

گفتند جوان پسرے را دیدیم که صورتش همچو خورشید تابان و درخشان است - از موجود

دینارها واقف نموده - احتمال بر دروغ و استهزا کرده نظر بآتش نکر دیم - و از دست

تقص دینار نجات بخشیدیم - جمله قطع الطریق حسب فرمانِ خسریل خود آن خوش سپر

پیش او گرفته بودند. تا آنکه سیدالراحمین دنیا را که در جیب بغل خود میداشتند بدستش

تحوّل نمودند. آنها دست بدندان شده و سر در گریبان انداخته در مدّش زبان رانند

فی الجمله سرخیل مذکور باز جانب حضرت مخاطب شده عرض نمود که ما عارت گرانیم قطع الطریق

پشیه ماست. چرا افشار حال کردی. و مال مخفی با پیش نمودی. ارشاد فرمود که برگفتی و نصیحت

مادر عزیزم عمل کردم تا کار از دست نرود. و از جاده صداقت متجاوز نباشم. چون چنین

شنید برترسید و برگردان خود نامدگشته عرض نمود که تو از گفته مادر خویش برگشتی و ای

بر حال ما که خلاف حکم احکام الحاکمین عمل میکنیم. غرض بر دست مبارک حضرت ممدوح

توبه کردند و همه اسباب غارتیده را بر دمان قافله و نیز مال پیر و سنگیر باز دادند تا آنکه

حضرت ممدوح با قافله مع انجیر به منزل مقصود رسیدند **زهی کرامات**

و خرق عادات که در آن صغرسنی دل عالمی مستحرم بودند تا در میان اسلام فریقی است که

از فضایل و بزرگی شان منکر و بغض وافی میدارد. و فریقی است که روایات بے دلیل

و بغیر ثبوت بیان کرده عوام را گمراه و بر آن حضرت اتهامات میکنند و فریعی است که بر جاوہ

مستقیم قایم و فضایل حقہ را قایل است درین امر طول کلامی مقصودم نیست خدا تعالی

ہر کر خواہد راہ صواب نماید۔ ^۱يَهْدِي مَنِ شَاءَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ اَمَّا زَجَاوُہ

راہ می نماید ہر کر خواہد بسوئے راہ راست

اعتدال متجاوز مشو۔ ع کہ حفظ مراتب نکنی ز ندیقی ^۲كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَمْ يُحِبُّ فَرِحُوا

ہمسہ گروہی با آنچه نزد ایشان است شادمانند

الغیر روزے حضرت شیر خدا علی مرتضیٰ کرم اللہ تعالیٰ وجہہ بیان فرمودند کہ

با کسی کار نیک و بد درین عالمی نکرده ام۔ آنہا عرض نمودند کہ یا امیر المومنین اگر با دیگران

بد نکردی ہر آئینہ خیری کرده باشی۔ باز سومی یاران مخاطب شدہ اصراراً فرمود کہ خیر

با دیگران کردم و نہ کار بد انچہ کردم متعلق از نفس خود است بمصدق

اینکہ ^۳مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلِيَهَا **الغیر** از حضرت تھان

ہر کہ بکند کار نیک پس نفع او راست نہ کہ بکاری کند و بال برویت۔

حکیم منقول است کہ من از چہار صد کتب پنج امر برداشتم۔ سہ یادداشتی و دو فراموش

کردنی۔ انچہ یادداشتی است مرگ۔ و خدا۔ و کسیکہ با تو احسان کند۔ انچہ فراموش کردنی

۴
سورہ بقرہ (۲)
سورہ بقرہ (۲)
سورہ (المنون)

۵
سورہ بقرہ (۲)
سورہ بقرہ (۲)
سورہ بقرہ (۲)

احسانے کہ باکے کرده باشی۔ و بدی کیسکہ با تو کرده باشد۔ **العزیز** بگذر امور خلق

کہ نمی گذر و بحال خود۔ و بمباش مگر خالی از تفکرات و اعتراضات بر امور قضا و قدر زیرا کہ در

طرقه العین خداے جلشانه تغیر میداد از حالی بحال دیگر۔ پس اعتراض و تفکر تو بیجا خواهد بود

چشم ندون
(وَلَا تَفْقُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ) زیرا کہ زمانه عین مشیت خدا تعالی است
و مژدے چیزے کہ ترا دانش آن نیست۔

لہذا بقضا و قدر راضی باش۔ ہر نیکی و بدی کہ تو رسد از خدا تعالی دان۔

منزشت مابدست خود نوشت خوشنویس است و نخواهد بد نوشت

وَالْقَدْ مُرْجِئِهِ وَشَرِّعَ مِنْ اللَّهِ تَعَالَى فَلَنْ يُجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ يَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا
خیر و شر تقدیر از خدا تعالی است۔ پس نخواہی یافت این خدا را تبدیلی و نخواہی یافت این خدا را تغیر۔
ہرگز ندے رسد خلق مرنج پاکہ نہ راحت رسد خلق مرنج۔ اگرچہ بندگان را نیز تقدیر

قدرتے و اختیارے دادہ اند کہ بر آن کار میکنند و ثواب نیکی و عذاب بدی مابد

اما از نیکی خدا تعالی راضی بود و از بدی نہ۔ اگر طاعت کنی توفیقش از خدا تعالی

دان۔ و اگر گناہ از تو صادر شود و بنفس خود شمار کن نیکی و بدی کہ در نہاد و شربت

۴
صفحه (۳۴) م
۴
بازہ (۱۵)
سورہ (نجم)

۴
بازہ (۲۲)
سورہ (فاطر)

شادی و غمی کہ در قضا و قدر است ؛ با چرخ مکن حوالہ کا ندر رو عشق

چرخ از تو ہزار بار بچا رہ تراست **الغریز** تعظیم کن علماء را

کہ تعظیم اہل علم کامل سازد ایمان را۔ و استہزاء شریعت کفر۔ و امانت کنندہ علم ختم

خدا و رسول است۔ علم دین بیا موز کہ عمل جاہل مقبول نیست ۵ علم دین فقہ است و تفسیر حدیث

ہر کہ خواند غیر از این گرد و خبیث ؛ چون دانستی عمل کن کہ علم بی عمل۔ و عمل بے علم چنانکہ

باید نتیجہ نمیدہد عالم بے عمل کو رست مشعلہ دار ۵ علم را ہرگز نیابی تا نباشد شش فصل

حرص و انس نہ ہم کامل جمع خاطر کل حال ؛ شفقت استاد باید ہم سبق یا بی یلم

لفظ را تحقیق خوانی تا شوی مرد کمال ۵ انگس کہ بداند و بداند کہ نداند ^{قطعہ}

اسپ طرب خویش بر افلاک دوان ؛ انگس کہ بداند و بداند کہ بداند

آہنم خرک لنگ بسنزل برساند ؛ انگس کہ نداند و بداند کہ بداند

در جہل مرکب ابد الدہر بماند۔ **فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا**

پس ہر کہ بینا شد پس نفع اورا و ہر کہ نابینا ماند پس زیان برآید۔

۴
خبر از عالم

۴
بارہ و دہام

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَصْلَىٰ سَبِيلًا

وهر که باشد در دنیا کور و در آخرت نیز کور است و خطا کننده تر است راه را -

و از تعلیم و مطالعه چند کتب ضروری قانع مباش و حتی الوع در تالیف و تصنیف

و دیگر خود را مستعد و آماده بدار - و مهت بر گمار که چیز بکار آید بضمزش از معاینه دیگر

نسخات مستفید و ستفیض باشی - و از تفهیم و وقوف مضامین تازه سوا و عظیم و

و مهارت کلی حاصل کنی - بخلافش از مشغله و فکر سخن سنجی و موشگافی محترز باش
لا یعنی

که توضع وقت و تخلیه دماغت نشود و بکارت نخورد - كُلْ لَعَلَّ يَغْنَمَ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ

هر کسی کار میکند بر طریقه خود -

الشَّعْرُ كَلَامٌ مَحْسَنٌ حَسَنٌ وَفِيهِ قَبِيحٌ الْعِزُّ زِيَارَةٌ

شعر کلام است بهتر و بهتر و قبیح او بیست -

مومن میگویند یکسکه با وضو باشد شیطان از او میگریزد - ما دامیکه مومن با وضو باشد

خدایتعالی او را دوست میدارد - وَ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ طُشُّ مَسْوَكَ رَاتِكِ

و خدا دوست میدارد پاک باشندگان را -

مکن - مسواک را از یک وجب زاید مدار - و از جانب عرض مسواک کنی نه از

عرض دندان

باشت

طوشش - و استعمال مسواک فواید کثیره دارد - بجملة آن دو رکعت نماز با مسواک برابر است

سوره بقره (۱۵)
سوره زمر (۱۵)

سوره بقره (۱۵)
سوره زمر (۱۵)

شکوه
نموده

سوره بقره (۱۵)
سوره زمر (۱۵)

نخاری صفی
شکوه

بانتقاد کرتے مسواک) الخمر ہر گاہ وضو کنی متوجہ قبلہ شویٰ نجد تم آن نظر سوی آسمان کنی و

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ

گو اہی میدہم کہ نیست هیچ معبود مگر اللہ تھا او یکتا است شریک دیگر نیست گو اہی میدہم کہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) بندہ و رسول اوست
بخوان ثواب بسیار یابی و این دعا خوانی کہ اَللّٰهُمَّ کَمَا طَهَّرْتَ بَنَاءَ الْمَاءِ فَطَهِّرْنَا مِنَ الذُّنُوبِ
خدا یا چنانکہ ما را آب پاک کردی همچنان از گناہان پاک کن۔

چون برین عامدا و مت کنی بہشت دروازہ بہشت براتو گشادہ شود و خدا تعالیٰ گناہان می بخشد

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ

اے مسلمانان چون برخیزید بسوئے نماز پس بشوید روی خود را و دستہائے خود را تا آرنج
وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلُكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ **الغرض** ہر گاہ آواز اذان بگوش تو
و مسح کنسید سر خود را و بشوید پایہا و خود را تا نشا ننگ۔

برسد۔ در آنوقت سخن گو۔ جواب اذان سنت است آنچہ موزن میگید تو نیز جواب بگو

وَبُوتَ حَتَّىٰ عَلَى الصَّلَاةِ وَحَتَّىٰ عَلَى الْفَلَاحِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ جَمًّا

بعد تم اذان برین عاجزوار اَللّٰهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَامَّةِ

اے مالک این طلب کاملہ و رحمت قائمہ بہستی
اَنْتَ سَيِّدَنَا مُحَمَّدٌ وَالْوَسِيلَةُ وَالْفَضِيلَةُ وَالدرجۃ الرَّفِيعَةُ وَانْعَبْتَهُ مَقَامًا

بدو نزار محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) را وسیلہ و بختش اور افضلیت و درجہ بلند و بر انگیز او را بمقام
محمود الذی وعدتہ و اَرْزَقْتَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ اَنْتَ لَا تَخْلِفُ الْمِيعَادَ **الغرض** رسول و
محمود کہ وعدہ کردہ تو او را نصیب گردان بار شفاعت اور در اقیامت بدستند تو خلاف نخواہی کرد و وعدہ را۔

۴
سورہ بقرہ (۶)

۵
سورہ صافات (۱)

۶
سورہ صافات (۶)

منه
منه

رباجاعت نماز فرض گزاردن افضل است و آخر وقت مکروه چون آواز اذان

فرض ارق تکانت قول فضل رسول صلی الله علیه وسلم

گبوش تو برسد کار طے خود بگذار - و به نماز مشغول شو - و نماز را بر وقت با آب و شراط

بجا آر نماز بشرایط چون برقی تابنده با آسمان رود - و نماز بکراهیت با آسمان راه نیابد - با

بروے گزارنده برزنند - بوقت نماز از جمیع اندیشه اهل خود را پاک ساز - و با خشوع

و خضوع ادا کن و یقین دان که خدایتعا ترا می بیند - و نماز بغیر حضور قلب نفع نمی دهد شغوی

پاره از گوشت در پهلوی تو بزرگرواند و رقی از خوی تو بپاره آن گوشت را دل خوانند

استین بر بیدلان افشاندۀ بزرگ دولت بیستابی بسمل کجا بزرگ که در مغنی دولت آن دل کجا

هیچ مشکل نیست جز بچاک دل عجل حیران است در ادراک دل

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ۚ اَلَّذِيْنَ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ۝

روزی که فائده ندهد مال و فرزندان و آنکه بآید بقلب پاک را

لَا صُلُوْةَ اِلَّا بِحُضُوْرِ الْقَلْبِ ۝ نماز خواص همین است الصلوة عماد الدین

نیست نماز مگر بحضور قلب نماز ستون دین است

و مدار دین بر نماز است - نماز با گرگان است - اگر از عهدۀ نماز برآمدی همه حجت

منه
منه

منه
منه

بر تو آسان شود۔ اہل باطن معراج المؤمن۔ آمدہ۔ فرق میان مؤمن و کافر صرف نماز
نماز معراج مؤمن است۔

(کیکے سے نماز عمداً ترک کنند اور انہیں ہب امام شافعی نے زجر منوہہ شود اگر توبہ نہ نماید ہتھ والا واجب القتل)

مردم از بے نمازی نفرت میگیرند۔ و از بے نمازی خوگ بہترست۔ نماز را ہرگز ترک نہ کن

سَيَاكُهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ • بوقت نماز نظر سجدہ گاہ خود کن و لو بہر
نشانہ صلاح ایشان در روی ایشان است از اثر سجود۔

حضور قلب فی الحال ترا حاصل نباشد۔ امید است کہ آئندہ خدا تعالیٰ خواہد بخشید

و کم از کم بوقتِ تکبیر تحریمہ حضورِ قلب کا فیتہ ۔ و لے نیچکا نہ نماز را ترک مکن

از قضا و ابتہوان - علی الخصوص نماز و رمیانی را نگاہدار اگرچہ در نماز وسطی مثل شب

اختلاف است یکران جمع عصرت حافظوا لعل الصلوات والصلوة الوسطی وقوموا لله فانین

تقیہ کشید برہم نماز : و بر نماز میانہ یعنی خصوصاً بر نماز عصر و بائستید بر اذان و اقامت و اذان شدہ
 باید کہ نماز نیچگانہ بگزارى و حفاظت آن کنی۔ و بر بے نمازی سخت وعید ماوار و دشمن شدہ

بعد نماز فرض ۳۳ مرتبه - سُبْحَانَ اللَّهِ و ۳۳ مرتبه اَلْحَمْدُ لِلَّهِ و ۳۳ مرتبه اَللّٰهُ اَكْبَرُ و ۳۳ مرتبه
 خلایق عالمی پاک منزه است   لائق ملاحظه است   خداوند بزرگ است

۴۴
اَسْتَغْفِرُ اللهَ بِخَوَانِ - و بعد اداى نماز و ستهاب روار و دعا کین که اَلْکُفَا نَاز من قبول گردان
از خدا آمرزش میخواهم -
خدا یا

۴
سوره انعام (۶۰)

اَما زِيَادٌ حَسْبُ حَقِيقِي خُودِ غَافِلِ نَبُودَن عَيْنِ عِبُودِيَّتِ اسْتَفَادَ اَقْصَيْتُمُ الصَّلَاةَ

پس چون نماز تمام کردید
فَاذْكُرُوا لِلّٰهِ قِيَامًا وَّ قُعُودًا وَّ عَلٰى جُنُوبِكُمْ فَاِذَا اَطْمَأْنَنْتُمْ فَاَقِمُوا الصَّلَاةَ

پس یاد کنید خدا را ایستاده و نشسته و بر پهلو و پیش
اِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ۝ اَللّٰهُمَّ يَا مُجَلِّدَ الْاَحْوَالِ حَوِّلْ اَحْوَالَ الْجَنَّةِ
هر آئینه هست نماز بر مومنان فرض وقت معین کرده شده - اے خدا اے برگرداننده حالات برگردان حالات را بخوبی
و در روز جمعه غسل سنت است غافل مباش که شب جمعه و روز جمعه مورد رحمت الهی است

تَعَالٰی شَانُهُ - و بعبادت مبعود حقیقی مشغول باش - و در و شریف بکثرت بخوان و صلوة ابیتع

هم ادا کن - و سوره کهف قرأت نما تا از فتنه مسیح و جال امین باشی و هرگاه بمسجد داخل شوی

اولاد و رکعت نماز تحیته مسجد ادا کن و نیت اعتکاف بساز و سوائے - قَالَ اللّٰهُ وَقَالَ الرَّسُولُ
فرموده خدا و فرموده رسول

سخنی از امور دنیاوی بزبان میار - هر که در مسجد سخن گوید حسناش پامال میگردد و چنانکه

آتش بهنیم را می خورد - تا مدتیکه در مسجد بلا تکلم در انتظار نماز باشی گویا در عین نماز بودی

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ

اے مسلمانان چون اذان داده شود برای نماز روز جمعه - پس سعى کنید بسوی یاد کردن خدا و بگذارید خرید و فروش را
ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

این بهتر است شمارا اگر میدانید - و یاد کنید خدا را بسیار تا شمارستگار شوید

۴
سوره جمعه (۶۲)
انصاف

الغزیز هرگاه امام گردانیده شوی بر عایت مقتدیان نماز ادا کنی بعض بتفاخر و اطمینان

بی اقامت و قرائت سوره ها و وظائف مطول میخوانند و نیز دعا پس این موجب اذیت مقتدیان

است و نماز تهجد بخوان که نماز تهجد بسیار فضیلت دارد و تتجانی جَنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَلِجِ

دوری مانده پهلوی ایشان از خوابگاه

اقل درجه چهار رکعت

يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا هُذِهِ اَتِيْعَالِي بِرِغْمِيرٍ مَّاصِلِي السَّعْدِ عَلَيْهِ وَاَلِهِ وَسَلَّمَ فَرَضَ كَرْدَانِيْدَه وَرَبَّاسَنَت

می خوانند پروردگار خود را ترس امید

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ و نماز تراویح سنت موكده و چون نماز باده

و بعضی شب بیدار باش بقرآن شب بخیزی زیاد و شد

ادا کردی - افضل آنست که تا بر آمدن آفتاب از مصلی خود بر نخیزی بعد بر آمدن آفتاب و رکعت نماز

اشراق بگذاری و نماز صبحی نیز بگذاری که در آن فضایل کثیره است و نماز عیدین

و کسوف و استسقا سنت و نماز جنازه فرض کفایه و بے وضو داخل مسجد مشو - و دو دو

رکعت نماز تحیته المسجد و بعد الوضو سنت است در حالت حدث کبیر قیام در مسجد

هر وقت که داخل مسجد شوی هر وقت که وضو کنی -

غسل ۱۶

حرام - و تفصیل این همه ابواب از کتب فقه بدانی **الغزیز** اشتغال بسیار بکن

که استغفار مگو گرداند تقصیرات - وَاسْتَغْفِرُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ رَحِيمًا

و آمرزش طلب کنی از خدا - هر آینه خدا آمرزنده مهربان است

مغفرت از خدا

باز از خدا

باز از خدا

باز از خدا

باز از خدا

باز از خدا

باز از خدا

باز از خدا

باز از خدا

و پیش از طلوع و غروب آفتاب کم از کم از تیر دل صد بار استغفار کن که تفصیلات گزیده

ملانی شود إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ إِنَّ رَبَّكَ لِلذَّيْنِ

هر آینه خدا دوست میدارد توبه کنندگان او دوست میدارد پاک شوندگان - هر آینه پروردگار تو آنان را

عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ تَتَوَّابُونَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا

که کار بد کردند بنا دانی باز توبه کردند بعد از آن و شایسته کار شدند هر آینه پروردگار تو بعد از این توبه

لَغَفُورٌ رَحِيمٌ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوَّابُونَ إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا

آمرزگار مهربان است - ای مسلمانان رجوع کنید بسوئ خدا رجوع خالص -

الغزیر در نوافل فاضل ترین عبادتها تلاوت قرآن مجید است - روزنیمه بعد نماز صبح

سه پاره - یاد و پاره - یکم از کم یک پاره - تلاوت قرآن کهن إِنَّ قُرْآنَ الْجِبْرِاتِ مَشْهُودًا

هر آینه قرآن خواندن فجر را حاضر بشوید

وَلَوْ سَلَكْنَا أَكْثَرَ دُورًا مَحْوٍ بِأَشْيٍ بَدْرَجَةٍ آخِرَةٍ وَبِأَشْيٍ آتٍ بِلَا نَافَعَةٍ خَوَّانَةً بِأَشْيٍ - و

و اگر تسلیم کنیم

بمجلس استرات قرآن بلا تحکم سماعت کنی - و ثواب آن یابی - و مورد رحمت الهی گما

شانه باشی وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

و چون خوانده شود قرآن پس گوش بنید بسوئ آن و خاموش باشید تا مهربانی کرده شود -

فردای قیامت و قرآن مجید بسبب محبت شفاعت تو از خدا تعالی خواهد کرد - و در سایه

عرش خواهی بود - و در ابتدای تلاوت قرآن اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ

سوره بقره (۲)

سوره بقره (۳)

سوره بقره (۴)

سوره بقره (۵)

سوره بقره (۶)

سوره بقره (۷)

سوره بقره (۸)

سوره بقره (۹)

سوره بقره (۱۰)

سوره بقره (۱۱)

خواندن سنت است **فَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ**

پس تکیه‌خواهی قرآن خواندن پناه طلب کن بحد از شیطان رانده شده.

و در ابتدای سوره **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** خواندن هم سنت است و کوش سعی

نما در ادائی حروف تا از مخارج شان ادا کنی **وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا** قرآن را مثل

و ترتیل کن قرآن را بواضع خواندن.

نفس کعبه مشاهده و معاینه نمودن عبادت است **مُحَدَّثَاتٍ** سراپا و های قرآنی

چه و لبر اند که دل می برند نپهانی **وَبِوَضُوءٍ مِّنْهُنَّ مَكْنٌ** - **لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ**

که دست نیرسانند بآن مگر پاکان

وَبِرِكَاتٍ و معنی اش نگاه دار - و برو عید از قهر کبر بایی پناه جو از و فرخ بهر اسان باش هر

از و زرخ ترسان باشد - او را خدا تعالی از آتش و زرخ خلاص دهد - و برو عده باز خدا

خوانان بهشت باش - **إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْلِفُ الْمِيعَادَ** **الْعَزِيزُ** با وضو خواب

بد رستیکه خدا تعالی خلاف نمی کند وعده را

که روح مومن بعرش میرود - و بعد نماز خفتن - پیش از خواب

آيَةُ الْكُرْسِيِّ تا **وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ** بخوانی - و در بقیه خواب

و او بلند و بزرگ است

آیه کرسی

و دست راست زیر روئے خود بگذاری - و چون از خواب برخیزی

سوره بقره (م)

سوره بقره (م)

سوره بقره (م)

سوره بقره (م)

سوره بقره (م)

سوره بقره (م)

الحمد لله

الحمد لله الذي احبنا بعد ما اماننا و اليك التضرع يا سبحان الله

شکر خدا تعالی است که او ما را بعد مردن زنده نموده و بجانب اوست رجوع - خدا پاک است
بگوید دست خود را در هیچ ظرف آب نمیدازد - تا آنکه سه مرتبه آنرا نشوئی - زیرا که نیت

در منام دست تو بجا بود **الغریز** آخر شب بیدار باش که آنوقت رحمت الهی است

خواب
تعالی شانه هر که در آنوقت در خواب است - از رحمت خدا تعالی محروم است -

صبح صادق مرهم کافور دارد و در عسل ۴ گری علاج زخم عصیان میکنی هشیار باش

تو در خواب غفلت هستی و خدا تعالی بیدار - لَا تَأْخُذُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ
نگیرد او را غنودگی و نه خواب -

پس میان خفته و بیدار محبت چگونه تواند شد - لهذا همواره سحر خیزی عادت کن از

و عاغل منشین ۵ هر کان سعادت که خدا داد بخاطر از او در شب تار و دعا سحری بود

هر چند که در درددل می افزاید - و در دندم می نماید - مثل مار دُم بُریده و مردم

مار گزیده پیچ و تاب مینورم ۵ بجای روم کلیم حال دل کرا گویم ۴ که گشته ام ز غم و جور و رگ

۵ مراد ویت اندر دل اگر گویم زبان سوزد و دگر دَم در کِشَم ترسم که مغر استخوان سوزد

۴
سوره نوره (۴۵)
۵
سوره نوره (۴۵)

۴
سوره نوره (۴۵)

۵ از آن گریان است چشم من که از لوح وجود خود به بشویم نقش خویش صورت آن یار بر بندم

مگر آنقدر دانه که دعای هنگام در و مقبول و مدعا زود حصول میشود۔ یارب دعا من خیر نیست

حشر ما بر رسول کن و این دعا را قبول کن

عید کسان بغیر شوال میشود و عید من آن زمان که بنیم حال دوست و آئے مقصد جان مطلب دل

مطلب دل از در تو حاصل و مشکل تو جبه آسان و آسان بغافل مشکل و آئی فراق تو یار دیرینه

غم تو غم کسار دیرینه و در تو تو همان هر روز و داغ تو یادگار دیرینه

رَبِّ اَوْزِعْنِي اِنْ اَشْكُوْكَ غَتَّكَ الَّتِي اَنْغَتَ عَلَيَّ وَعَلَى الدِّي

ای پروردگار من الهام کن مرا که شکر این نعمت تو کنم که انعام کرده بر من و بر پدر و مادر من

وَأَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِيْ بِرَحْمَتِكَ فِيْ عِبَادِكَ الصَّالِحِيْنَ

و الهام کن که بجا آورده باشی که خوشنود شوی بآن و در آرم ابرمت خود و زوره بندگان شایسته خویش۔

۵ ارباب حاجتیم و زبان سوال نیت و در حضرت کریم متناچه حاجت است

جان جهان ناست ضمیر منیر دوست و اظهار احتیاج خود آنجاچه حاجت است

۵ چو کل منبش ما خاک در گه تو بود و کجا رویم بفرما از این جناب کجا

ع
باید در دعا
سوره نوح

۵ آنجا که لطف شامل خلقِ کریم تست ۵ جرم گزشته غفوکن و ماجر ابرس ۵
 دل گفت وصالش بدعا باز توان یافت ۵ عمر سیت که عمرم همه در کار و عارفت ۵
 دست از طلب ندارم تا کار من بر آید ۵ یا جان رسد بجانان یا جان ز تن بر آید
 ذوقی چنان ندارد بے دوست زندگانی ۵ بے دوست زندگانی ذوقی چنان ندارد ۵
 آنچه از بار غمش بر دل سسکین نیست ۵ برود دل ز من از دل من آن نرود ۵
 شنیده ام سخن خوش که پیر کنعان گفت ۵ فراق یار نه آن میکند که بتوان گفت ۵
 گر یک شب بستم من افتد نگار من ۵ مشکل بود که دانش از کف رها کنم ۵
 دی گفت طبیب از سر حسرت چه مرادید ۵ بهیات که در دوز قانون شرافت باعی
 تا طن نبری که از جهان میترسم ۵ از مردن از رفتن جان میترسم ۵ مردن چه حقیقت است از آن نیست
 چون نیک نزیستم از آن می ترسم ۵ رسیده مرده که آیا مغم نخواهد ماند
 چنان ماند و چنین نیز هم نخواهد ماند ۵ یقین می پندارم که هم درین نزدیکی دعایا
 زندگی نکردم

اثر آید - و سرین بر آن در آید - آمین ۵ یا بنی الله اَلَسَّ لَمْ یَحْلِیْکَ

روضه مقدس

اِنَّمَا الْفَوْزُ وَالْفَلَاحُ لَدَیْکَ ۵ بسلام آدم جوابم ده ۵ مرحمی بر دل خرابم نه

بس بود جاه احترام مرا ۵ یک علیک از تو صد سلام مرا ۵ زاری من شنو تحکم کن

گریه من نگر تبسم کن ۵ لب بجنبان پئے شفاعت من ۵ منکر در گناه و طاعت من

ایغریز محبت سه قسم است - اول مثل در دکه تکلیف میدهد و اید امیر ساند

و آن محبت ماسوا الله است - و دوم مثل دار و که تلخ است دفع مرض - گاه بگاه

ضرورت آن می افتد - سوم مثل غذا که بغیر آن گذیرے نیست - پس اگر تو

با خدا تعالی و رسول مقبول علیه الف الف صلوة و سلام - اعلی ترین محبت مثل غذا

(که بدون آن رستگاری نیست) بدل داری ایمان تو کامل است - و اگر

قسم دوم مثل دار و نینداری از حسن خاتمه تومی ترسم - هر قدر که محبت

میداری - همان قدر یادش می کنی - مَنْ أَحَبَّ شَيْئًا أَكْثَرَ ذِکْرُهُ
هر که محبوب دارد و چیز را بسیار می کند ذکر او

ع چراغ خانه دل روئے یار هست ۵ دانه چنان اندر زمین پنهان شود

بعد از آن آن سرسبزستان شود قطعه ای از کرمت امید دارم ۶ جزم حمت تو کنش نام

رحمی کن و دستگیر من شو ۷ برتست حواله جمله کارم رباعی یارب تو کریمی و رسول تو کریم

صد شکر که هستم میان دو کریم ۸ ما را چه عنیم روز قیامت باشد

سلطان چو کریم آمد و دیوان چو کریم ۹ حبرم ما پیشه رحمت تو هست

در هوا پیشه مستقیم کجاست رباعی شاما ز کرم بر من دلش نگر ۱۰ بر حال خسته و دلش نگر

هر چند نیم لایق بخشایش تو ۱۱ بر من منگر بر کرم خوش نگر رباعی بار حمت تو من از گنه نشتم

با توشه تو زرنج ره ننداشتم ۱۲ گر لطف تو ام سپید روان گیر و ۱۳ یکدوره ز نامه سیه ننداشتم

مشغولی بر کجا آب روان حضرت بود ۱۴ گریه من باعث رحمت بود

نه که نالان است بیش از چو نیست ۱۵ چوب نال دل نال خوب نیست

تا نگردد کودک حلوا فروش ۱۶ بحر بخشایش نمی آید بوجوش

سوره زمره (۳۹)
تفسیر
ص ۳۳

أَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُضْيَةً إِنَّهُ لَا يَحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۝ وَأَدْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا ۝
یا کنید پروردگار خود را از برای گنای پوشیده از مردمان آئینه او دوست ارادگذارندگان را - و بپرستید او را ترس و امید
إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ۝ وَأَذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخُضْيَةً
هر آینه بخشایش خدا نزدیک است از نیکوکاران یا دکن پروردگار خود را در ضمیر خود بزاری و ترسکاری و یاد کن
وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْعُدُوِّ وَالْأَصْدِقِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ ۝
پروردگار خود را بکلام پست تر از بلند آوازی با مداد و شبانگاه و بهاش از غافلان -
خیال کن که گویند ما روزانه به تعداد کثیره که شمارش در عقل و فهم مردم نمی

مذبح می شوند - چون آنها را عموماً عادت سحر خیزی است - او تعالی شانه در توالد و تناسل

خیله خیر و برکت داده - با وجودیکه ماده اش یک یا دو بزغاله می زاید و همیشه که در با موجود

می باشد - خوشتر آن باشد که سر و لب بران بگفته آید در حدیث دیگران

و بخلافش تخفیف تولید سگان را بخوابیدگی دم صبح - سبب است بین باو
ظاهر

آن بهر دفعه چهار پنج پنج تولد می دهد و کسی این را نمی خورد - با وجود این تعداد و سنگ

مقابل گو سفندان هیچ نیست حضرت لقمان پسر و نصیحت فرمود یسعی لایکون الذی یراک الیمنک
ای پسر خود را بشناس که زیرک از تو

الغریز حرمت مادر و پدر خویش نگا دارد - در رضای اینها رضای خدا تعالی دان

تفسیر
ص ۳۴

و با ایشان در کلام هرگز خشونت و درشتی مکن - وَبَالُوا الدِّينَ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ

و بکنید با پدر و مادر نیکو کاری اگر برسد

عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٍ وَ لَا تَهْزُهُمَا

نزد یک تو بچنان سال یکی از ایشان یا هر دو پس گو ایشان را آن و بانگ مزین
وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ۖ وَ اخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ

بر ایشان و بگو با ایشان سخن نیکو - دست کن بر ایشان بازوی تواضع را از جهت مهر با من
وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْتَنِي صَغِيرًا ۖ پس از مردن خاتمه اعمال میشود - اَمَّا

و بگو ای پروردگار من بخشای ایشان چنانکه پرورش کردی مرا در غایت

عَلَى سِتْرٍ كَسَّ كَسَّ ثَوَابٍ وَ نَتِجَةُ آن پیوسته برقرار می ماند - اَوَّلًا اَوْقَافٌ دَوِّمٌ تَعْلِيمٌ

علم - سَوِّمٌ اَوَّلًا و صلاح که جهت مادر و پدر خود و عاقل خیر به کنند

فَإِنِّي اهْتَدَيْتُ فَمَا اهْتَدَيْتُ لِنَفْسِي ۚ وَ مِنْ ضَلٍّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكَ بِوَكِيلٍ ۚ

پس هر که راه یافت جز این نیست که راه یافت بر خود - و هر که گمراه شد جز این نیست که گمراه میشود بزین خود نیست من بر شما گنایان -

مِنْ اهْتَدَيْتُ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِي ۚ وَ مِنْ ضَلٍّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ

هر که راه یابد پس جز این نیست که راه یابد بر نفس خود - و هر که گمراه شود پس جز این نیست که گمراه میشود بر نفس خود

وَلَا تَنْسُوا زُرَّاءَ قَدْ زُرَّ أُخْرَى ۚ **الغرض** همگی را بغیبت یا دین

و نه بردار مسیح بردارنده بارگناه دیگر -

که غیبت از زنا بدتر است - و نیکی با راحو سازد - غیبت آنست که پس

پشت کسی عیب او بیان سازی شخصی عرض کرد که یا رسول الله صلی الله

و بکنید با پدر و مادر نیکو کاری اگر برسد

و بگو با ایشان سخن نیکو - دست کن بر ایشان بازوی تواضع را از جهت مهر با من

علیه وسلم اگر در آن عیب باشد فرمود عیبی که باشد ذکر او غیبت است چنانکه

در و نباشد بهتان کردی بر او تهمت ساختی - **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا هِيَ مِنَ الظَّنِّ**
 ای مسلمانان! احتراز کنید از بسیاری گمان بد

إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ أَشْوَقُ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا هَ أَیُّحِبُّ
 هر آینه بعض بدگمانی گناه است و جاسوسی نکند و غیبت نکند بعض شما بعض را - ای دوست مید
أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ هَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ
 کسی از شما که بخورد گوشت برادر خود که مرده باشد پس تنفر شود از او به ترسید از خدا که تحقیق خدا از تو به نبرد و هر
الغیر از نامحرمان چشم بدوز که نظر بسوی نامحرم بد تراست از ترس

زهر آلوده بپس - **وَأَمَّا يَدْعُونَكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزَّحٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ**
 و اگر دوسوسه اندازد ترا از جانب شیطان سوسه اندازنده پس بنا طلب کن از خدا هر آینه شنوا و

وَلَا تَقْرَبُوا إِلَىٰ أَنْ يَكُنَ فَا حِشَّةً وَسَاءَ سَبِيلًا هَ قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ
 و نزدیک نشوید بنا هر آینه و به بیجائی است بدراهی است بگو مردان مسلمان که پوشند چشم خود را
وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ هَ ذَلِكَ أَنْ كَلِمَةً إِنْ أَلَّ اللَّهُ خَيْرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ هَ
 و نگاه دارند شر مگاه خود را این پاکیزه تراست ایثنا را هر آینه خدا خبردار است آنچه می کنند
وَقُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَحَفَظْنُ فُرُوجَهُمْ هَ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
 و بگو زنان مسلمانانرا که پوشند چشم خود را و نگاه دارند شر مگاه خود را - و او با شماست هر جا باشید
فَاللَّهُ مِمَّا تَعْلَمُونَ بَصِيرٌ هَ
 و خدا با آنچه می کنید بینا است -

مطلب
 به از جامه عاریت خواستن * آنچه خواهی از خدا تعالی بخواه و از غیر او چیزی

سوره الاحزاب (رو)

سوره الاحزاب (رو)

سوره الاحزاب (رو)

سوره الاحزاب (رو)

سوره الاحزاب (رو)

وَلَا تَقْرَبُوا

وَأَعْتَصِمُوا بِاللهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ إِنَّ اللهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ
 وچک زیند بجا دست خداوند شما۔ پس نیکو خداوند است و نیکو مددگار است۔ ہر مینہ خداتو نا غالب است
 وَاللَّهُ يَنْزِقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ اگر تو فتوحی حلال رسد در مکن۔ بقدر
 و خدا سے روزی و پدہر کر اینخواہے حساب۔

احتیاج خود قناعت کرده تتمه محتاجین دست تحیتین را بدو - خیر کیه حلال بی سوال رسد

دادہ خداست یہ یارب تو چنان کن کہ پریشان نشوم بہ محتاج برادران خوشیان نشوم

بے منت مخلوق ماروزی وہ جہ تازہ و توبر و ایشان مرم یارب و خلق تکیہ گاہ کنی

محتاج گدا و پادشاہم بخنی + موی سیہم سفید کردی زکرم + باموئے سفید رو سیاہم نمکنی

و آنچه خورشی از کسب خود بخور۔ ہر کہ از کسب دیگر لقمہ خورد۔ او در ثواب عبادت

شریک شود و یک نان جوئی نصیب تو شود نمی بخور - و نمی دیگر بفرا بده - خدا یتیم

نمی پسندد که تو سیر باشی و فقیر گرسنه نیم نامے گز خور و مرد خدا بزل درویشان کند

نیمی در گریه نیم نان بستاند و صد جان دهد و آنچه در و مهت نیاید آن دهد

وَمَنْ يَخْلُ فَأَتَا يَخْلُ عَنْ نَفْسِهِ ۝ ۵

وہ کہ بخل میکند جزا بنیت کہ بخل می کند از خویش

البر

۴۰۰

۴۰

سوره بقره

۴۴
شماره ۱۲۲

۴۵
بازار (۲۶)
سوره (۲۷)
شکوه (۲۸)

شماره ۱۰۰

وز حرام و شبهات دور باش - هر طاعتیکه از قوت حلال کرده شود - مقبول - و از قوت حرام

نیکو خلق (۱)

مردود - اگر یک نیت از حرام یا مشتبّه بجرام خوری - تا چهل روز نظر رحمت تو نمیرسد

و حلاوت عبادت نمی یابی - فَكُلُوا مِن ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ وَهُوَ غَيْرُ مُتَبَدِّلٍ وَتِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

پس بخورید از آنچه خدا روزی داد شما را حلال پاکیزه - و شکر کنید

نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ پیغمبران علیهم السلام و دیگر ارکان دین کسب حلال بر نعمت خدا اگر اوری پرستید -

مبارک (۲)
مؤمن (۳)

اختیار کرده بودند - اکثر اهل دیار ماکب و حرفت را کسر خود میدادند - و نوکری را

فخر - حالانکه معامله بالعکس است - نهانی بد و روزگارشود حاصل مرد

وز کوزه بشکسته دم آب سرد و مایه کس و گر چیرا باید بود و تاخذت

چون خودی چیرا باید بود - و علاوه بر آن در بسیاری از نوکری خلاف شرع امور

واقع میشوند و حرام - و اگر پیشه ملازمت اختیار کنی - خیال دار که در آن خلاف

احکام الهی حکمی نباشد که بر آن ترا عمل کردن افتد - وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ

و هر که حکم نکند آنچه خدا فرستاده است

فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ و عیدی است سخت - و عمل موجب اوبار دنیا است پس ایشانند نامتقدان -

مبارک (۴)
مؤمن (۵)

ویک سبب وبالِ آخرت۔ اول ملازم را خلاف حکم بالادست خود عمل کردن دوم

بیمار را خلاف رائے طبیب حبستن۔ سوم مرید را خلاف حکم مرشد را پیروی کردن

دست زن برداشتن صاحب دله پڑبو کہ آسان گردودت ہر مشکلے لیکن تحت

بالادست ظالم ملازمت مکن۔ اَللّٰهُمَّ لَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا جَارًا شَقِيًّا واز علاج

خدا ایجاب رشتی را بر ما مسلط نہ ما۔

طبیب نادان بر پرہیز نیم طبیب خطر جان مشہور است۔ و بر دست پر مخالف

شرع شریف بعیت مکن۔ ونیم مرشد خطرہ ایمان است اسی بسا ابلیس آدم ہست

پس بھروسے نباید داد دست۔ و مرشد کامل و حاکم عادل و حکیم حاذق بدست آر

ور نہ بالعکس نتیجہ ظاہر میشود منت منہ کہ خدمت سلطان ہمین کم

منت شناس ازو کہ بخدمت بدشت و بر بلا ہا صابر باش۔ اگر بر بلا صبری

بلا از تو دفع گردد۔ و کفارہ گناہ تو شود صبر تلخ آمد ولیکن عاقبت

میوہ شیرین داد و پر منفعت۔ الصَّبْرُ مُفْتَاخُ الْفَرَجِ ۝ یَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صبر کنید فرحت است۔ اسے مسلمانان

۱۰
شکستہ صبر (۱۰)

۱۰
باید صبر (۱۰)
شکستہ صبر (۱۰)

اسْتَعِينُوا بِالصَّبرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿۱۰۰﴾ خداوند عالم

مدد جوید در تحصیل ثواب آخرت بصبر و نماز. هر آئینه خدا با صابران است
همیچ مرضی را خلق نفرموده که دواش پیش از مرض نیافریده باشد لیکن بی حکم او دوا آفرینی

سه از قضا سرنگین صفرافرو د و روغن بادام خشکی می نمود و چون قضا آید طبیب آبله

آن دوا در نفس او گمراه شود و هر فرد بشر که شدت مرض و تحلیف دیگر مبتلا باشد چون

برگ درختان گناهِش میریزد پس لازم است که در شداید مرض تحلیف نکند تا گوی صبر و تحمل و شکر کند

وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَكُفِّرْ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّيَ عَنِّي كَرْهٍ ﴿۱۰۱﴾

و هر که شکرگزاری کند پس جز این نیست که شکرگزاری میکند بر آنفع خوشی هر که ناپاسی کرد پس در کارش بیایا که کم کند است
و بر نعمتها شکر کند. و شکر اندیشش فریاد نعمت. و مَنْ يَتَذَكَّرْ فَإِنَّمَا يَكُفِّرْ لِنَفْسِهِ ﴿۱۰۲﴾

و هر که شکر کند پس جز این نیست که شکر میکند برای نفس خود
و همیشه در اسباب دنیا موازنه و مقابله خود از آنکس بکن که از تو کمتر باشد نه از شخص

برتر تا در آتش رشک حسد نسوزی و کفران نعمت نکنی. وَلَا تُدْنِ عَيْنُكَ إِلَىٰ

و کشاکش و چشم خود را بسوی

مَا مَعْنَاهُ أَرْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتَنِهُمْ فِيهِ ﴿۱۰۳﴾

آنچه بهره مند ساخته ایم با آن جماعت را از ایشان از قسم آرایش زندگی دنیا تا مبتلا کنیم ایشان را در آن
و جناب سعدی شیرازی رحمة الله علیه فرمود که روزی بر بے کفشی خود گریستم شخصی

و هر که شکرگزاری کند پس جز این نیست که شکرگزاری میکند بر آنفع خوشی هر که ناپاسی کرد پس در کارش بیایا که کم کند است

و بر نعمتها شکر کند. و شکر اندیشش فریاد نعمت. و مَنْ يَتَذَكَّرْ فَإِنَّمَا يَكُفِّرْ لِنَفْسِهِ ﴿۱۰۲﴾

آنچه بهره مند ساخته ایم با آن جماعت را از ایشان از قسم آرایش زندگی دنیا تا مبتلا کنیم ایشان را در آن

دیدم کہ پائے نہ داشت شکر ایزد تعالیٰ بجا آوردم کہ مرا از پا محروم و معذور نہ داشتہ

وَأَشْكُرُ إِلَى وَلَا تَكْفُرُونَ هُ وَأَشْكُرُ وَنِعْمَتِ اللَّهِ إِنَّ كُنْتُمْ آيَاتٍ تَعْبُدُونَ

و سپاس گویند مرا و ناسپاسی من نکنید۔ و شکر کنید بر نعمت خدا اگر اورا سے پرستید
اگر شکر نعمت کنی خدا تعالیٰ نعمت را بر تو زیادہ کر داند۔ اگر کفر ان نعمت کنی در عذاب

الہی گرفتار شوی۔ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

اگر شکر کنید زیادہ دہم شمارا و اگر ناسپاسی کنید۔ ہر آمینہ عذاب من سخت است
ایغریز پیشہ قناعت اختیار کن۔ قناعت کنجست غیر فانی۔ و از فقر و فاقہ

شکایت مکن کہ درجہ تو کم میشود۔ و فقر میراث پیغمبران علیہم السلام است و خاصہ

خاندان نبوت۔ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

اے مردمان نیاز مند اند بسوئے خدا و خدا دوست بے نیاز ستودہ
ہ وقت تنگدستی آشنا بیگانہ میگردد و صراحی چون شود خالی جدا پیما نہ میگردد

قطعہ پس زانو نشین و غم بہیودہ مخور و پا کہ ز غم خور دن تو رزق نگر و دم و بیش

چون از این کوشش بیفائدہ سودی نہد پا پس میازار دل خود ز غم انی و راندیش

مکن ز غصہ شکایت کہ در طریق ادب پا براحتی نہ رسید آنکہ ز حمت مکنشید

سورہ زمر (۳۹)
سورہ زمر (۳۹)
سورہ زمر (۳۹)
سورہ زمر (۳۹)

سورہ زمر (۳۹)
سورہ زمر (۳۹)

وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ فَأَنْ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۖ إِنْ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۖ
 و خدا تو گراست و شما محتاجید - پس زیر که هر بینه متصل دشواری آسانست - البته متصل دشواری آسانست
 سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۖ و کم خوردن و کم خفتن و کم گفتن عادت کن
 پدید خواهد آورد خدا بعد از تنگدستی آسایش را -

گوش بند و چشم بند و لب به بند و اگر نه بینی سر حق بر من نبند - و زبان خود را نگاها را از بسیار

اگر چه همه راست باشد بجز ضرورت سخن مگو - تا آنکه کسی نه پرسد هیچ مگو - آنچه گوی

مختصر و بامعنی مگو - نقصانات گویائی از مطالعه کیمیائی سعادت حجت الاسلام بدان

سخن بسیار گفتن دل را میراند - إِنْ كَثُرَ الْكَلَامُ قُتِلَ الْقَلْبُ الْعَزِيزُ
 گفتگوهای بسیار دل را سخت میکند -

خرج باندازه دخل کن - بر احوال آنکس بیاید گریست که آمد بود و نوزده خرج بیت و دوسه

مکن که بپلاکت میکشد - إِنَّهُ لَا يَحِبُّ الْمُسْرِفِينَ وَلَا تَبْذُرْ مَبْذُورًا ۖ
 هر آینه خدا دوست نمی دارد و از حد گردندگان را و اسراف مکن اسراف کردنی

إِنَّ الْمُبْذِرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ۖ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كُفْرًا ۖ
 هر آینه اسراف کنندگان هستند برادران شیاطین - و هست شیطان به نسبت پروردگار خود ناسپا

العزیز این عالم - عالم اسباب است برائے یهودی و اعرین سعی کن به

دست و پاشده کامل مباش - و نه بر سعی خود غره کن - بر توکل زانوی شتر به بند

سوره بقره (۱۰۴)
 سوره بقره (۱۰۵)
 سوره بقره (۱۰۶)
 سوره بقره (۱۰۷)
 سوره بقره (۱۰۸)
 سوره بقره (۱۰۹)

سوره بقره (۱۱۰)
 سوره بقره (۱۱۱)
 سوره بقره (۱۱۲)
 سوره بقره (۱۱۳)
 سوره بقره (۱۱۴)
 سوره بقره (۱۱۵)

وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

و بر خدا باید که کل کنند مسلمانان - بر آئینه خدا دوست میدار و تو کل کنندگان!

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝

و توکل کن بر خداوند غالب مہربان۔ و توکل کن بر خدا۔ و خدا وکیل

حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ۝ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۝

بس است مرا خداے بروے توکل میکنند توکل کنند محان۔ ویر کہ توکل کند بر خدا پس خدا بس است

هر حاجتی که داری اولاً از خدا تعالی بخواه - فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَكُمْ

پس بدانید کہ خدا بدگارشماست

نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ الْمَصْدُوقُ ۝ وبعثنا نوحا ۝ اذ سبب طلب كن۔ اگر و بچش

نیک مددگار است و دے نیک یاری دہندہ است۔

خود عزت یابی و سر بر آوردہ شوی شکر مسبب الاسباب بجا بیاو

وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ

دومی فرماید که حکم بر استی کیندیون حاکم شوید میان مردمان - هر آینه خدا نیکو خیریت که با آن پندیده بشما

انکساری و حاجت برآری مردم را شعار خود گردان ۵ اعتبار نیست قدسی طایر قبول

این کبوتر هر زمان مشتاق بام دیگر است ۷ همیشه برب فواره این سخن جاریست

کہ اوج مردم دنیا کے دون نگون سار سیت۔ ہر عروبے رانز ولایت۔ دے

درے۔ قدمے۔ سخن درین مدارع نقد شاخ پر میوہ سرب زمین

خَيْرُ النَّاسِ مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ - إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝

بهترین مردم کسی است که نفع رساند مردم را - هر آینه خدا دوست میدارد نیکوکاران را

إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۝

هر آینه خدا ضایع نمی کند مزد نیکوکاران را -

گر بدولت برسی مست مگردی مردی ۝ فروتنی است دلیل رسیدگان کمال

که چون سوار بمنزل رسید پادشاه ۝ خدام خود را بدگویی و خدمت ناقابل برداشت

مفرمائی ع یا رب مباد کس را مخدوم بے عنایت - که خواجگی مسلم با دست

تعالی شان این الحکموا لک الله ما همه بندگان او ایم - هر که رحم نکند رحم را نشاید

نیت حکم مگر خدا را

رحم بر بدن ستم است بزیکان ۝ من تو هر دو خواجه ما شایم ۝ بنده بارگاه سلطانیم

احیاناً از خدمتگار ۝ تقصیر ۝ سرزند عفو فرمائی - ع

خواجہ آنت که باشد غم خدمت گارش ۝ چوب آب فرومی نه برد حکمت

شمرش آید ز فرو برون پرورده خویش ۝ ع در عفو لذتیت که در انتقام نیست

نواخته را نباید انداخت - تا عفو رتب عفو کند و ان الله لعفو غفور ۝

و هر آینه خدا عفو کننده آمرزگار است

سوره بقره (۱۱۱)

سوره بقره (۱۱۱)

سوره بقره (۱۱۱)

دولت جاوید یافت ہرگز گم نام نہ
کز عقبش ذکر خیر زندہ کند نام را

عَزَّ مَنْ اِنْكَسَرَ وَذَلَّ مَنْ اِسْتَكْبَرَ
عزت یافت آنکہ عجز ورزید و ذلت یافت آنکہ غصہ در کرد۔

و بحشم کم نباید دید تا بر تہ تو ان رسیدہ کی قطرہ باران زابرے چکید

نخل شد چو پنهائے دریا بدیدہ کہ جائیکہ ریاست من کیستم بگر او بہت تھا کہ من میستم

چو خود را بحشم تجارت بدیدہ صدف در کنارش بجان پروریدہ سپہرش بجائے رسانیدہ

کہ شد نامور لولوئے شاہوار بہ بندسی بدان یافت کو پست شدہ و نیستی کو گفت تہست

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا خُضَادًا

این سہرائے باز پسین مقرری کنیم آراہائے آمان کہ نمی طلبند تکبر در زمین و نہ فساد
و در اطہار خوبی و کمال خود و محوش۔ بلکہ در اخفائے آن بکوش۔ کمال و خوبی ہیچ جو اہر

کالنے با وجود اخفائے خود پوشیدہ نمیتواند بود و عاقبت از حفیض پستی با وجہ عزت

و قدر جلوہ خواہد نمود لعل کو بومختفی در کان بہ شدہ سرانجام زیب تاج شہان

حاصل کلام اگر بہ ثروت و حکومت برسی از پرداخت و تواضع

۹۲
سورہ ابراہیم (۱۲۴)

حالِ عجزہ و ضغنا غافلِ نباشی و تا امکانِ بصلاح و رفاهِ ماتحتان جدوجہد بکار برچی

مَا دُمْتَ تَحْفُضُهَا يَزِيدُ عِلَاقُهَا ۚ وَالْعَكْسُ فَإِنْظُرْ أَيْ ذَلِكَ أَحْوَظُهُ
چندانکہ پست نمائی نفس را مرتبہ اش زیادہ مسکود و ^و اگر نہ برعکس شود بہ بین کہ کدام حالت بہتر است
آوردہ اند کہ حضرت عمر فاروق رضی اللہ عنہ در عہدِ خلافتِ خود با آنکہ منہیان

دیگر برگماشتہ خود را نیز بر آن داشتہ کہ شبہا و ظلمت تنہا بنفسِ نفیس گردیدنیہ طیبہ

گشتہ۔ و از ہر کوچہ و برزن و محلہ و شہین برگزشتہ تا باستعلام و استخبار ^{داشتن} ^{خبر گرفتن} منکر

معمول را متروک فرماید و معروف متروک را معمول نماید و مظلوم را از ظالم رہاند ^{حکومت شرع} خلافت شرع

و داد شکش از جفا کارستاند شبہ گزرش بخرابہ افتاد۔ و دید کہ بیوہ زبے بیچارہ

با جگرے پر خون و دلے صد پارہ خستہ زیرِ درختی نشستہ است و بصورت

در دالود آواز غم آلود فریاد و نالہ الجمعیتیانِ خسرو سالِ خود و بجوی می نمود

و بجمہتہ تسکین آہنا بلطایفِ اخیل مصروف بود کہ اسے جانانِ مادرِ بیسید کہ برہ

بالائے اچاق است۔ مادرِ ارامی شامشاق است۔ اندک راحت بیاید

و تا طبعِ نجو ابید حضرت عمر کہ این شنید بسر وقت اور سید و حال پر سید آن در نما
 فاقہ زدہ در شورشِ حال و ضحرتِ طبع کہ اغلب درین صورت پیدا میشود نسبت
 شورش
 بخلیفہ نفرین ساخت و سب و شتم آغاز نہاد و گفت و آبر او بر خلافتش کہ یا
 دشنام ایضا
 از غر باندارد و خبرے از در ماندگان نگیرد انیک کہ بر ما صورت فاقہ رونو
 جز صدائے الجوع تاب و طاقتی نداریم۔ من برائے نمائش و بغرض تسلی اطفال
 خردسال خود آتش زیر دگِ خالی میزنم تا اطمینانِ خواطر آنها گردد۔ وومی
 سکوت و رزیدہ بخواب بروند و مضطرب الحال نشوند۔ چون آنها را باز از
 بیداری بعالَمِ اضطراب می یابم برائے دلجوئی آنها ہمین لطایفِ الحیل بکار میبرم
 دنیا گذشتنی و گذشتنی است انشا اللہ تعالیٰ بروز حساب دستِ من و دامنِ خلیفہ است
 ندانم کہ فردا بروئے حاکمِ حقیقی جلشانہ بجانش بچہ عنوان میگردود۔ دلِ حضرتِ عمر
 از سخمش سخت تر متاثر گشتہ بآن زن منہ موو کہ درین خصوص خلیفہ را قصور نیست

توازی چارگی و مصائب خود خبرش نکردی - زن گفت که چرخ خلیفه با گرگان خلافت را
بر عهده خود گرفته است خبر گیری ضحفا تعلق بذات اوست - قوت آن کو که دین
عالم پریشانی و سخت جانی تا بدار الاماره خلیفه مع اطفال رسیده با ظهار حال خود
در ایم حضرت عمر با سماع بخش آب دیده گردانید - و فوراً راه خویش گرفت - و در سب
آرد جو نمک و انگشت و تابه و دیگر اسباب ضروری اکل و شرب محمول کرد - غلامی خوا
که پیش بیوه بر دو بسیار و امیر المؤمنین فرمود که ای کس با برادر قیامت تو نتوانی برداشت
بگذار بار خود من خود میرم - خود آن سبد بر سر خود گرفته پیش بیوه روان شد و با ستر ضا
خاطرش بدست خود نان تیار کرده برن و بچگانش حواله نمود - زن بعد فراغ و سیری بدعا
برداشت و گفت که جائه خلافت بر جیمت میزید - خدا در جزای این لطف و مرحمت
ترا خلیفه بسازد - و قایم مقام فاروق شوی حضرت عمر فرمود که خلیفه را از علم غیب آگهی
نیست و نه خلیفه الوقت را دار الاماره است پیش خلیفه برو و با ظهار حال خویش سپردن

تا به تهیه سامانِ معاش تو مهت برنگارد - و وجه کفاف مقرر دارد - زن حسب فرموده حضرت

عازم شهر مدینه گشته چون خلیفه الوقت را دید شناخت و تبرسید و هراسان شد که

در دل خود اندیشید که وای بر عظم و حیف بر بے صبوریم که من از فقر و فاقه دیر و ز عیان

از دست وادم - و از آتش گرسنگی سوخته نسبت امیر المومنین زبان راندم - ندانم که امروز

خلیفه با من چه طور پیش می آید - خلیفه با دراک پریشانی زن مذکور تبسم کرد و بالجمله در اہم چند

از بیت المال بغرض پرورش مقرر فرمود تا آنکه پس از وے بنام اطبالتش عاری می بانی

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿۱۰۹﴾ ریزه نان راحمت دار که فردا آیات

ہر آمینہ بہت در قصہ ایشان پندے خداوندانِ خود را -

کا بین حوران بہشت ہین است ﴿۱۱۰﴾ چون خواہی کہ تزویج کنی - این امر مطلع نظر باشد کہ

بعد را مکان زن از تو در مال - و جمال - و کمال - و سال کمتر باشد - و بقرار داد و ہر

حسب استطاعت خود و تبرک رسوم مروجہ و بموجب شرع شریف مناکحت نمائی

و حقوق زوجہ را (کہ ہفت اند - اولاً آنیکہ او از فعل مذموم زوج را محترز دارد و گویا مانع

۱۰۹
سورہ (یوسف)
۱۱۰
زندہ صوفی (۱۱۰۲)

اتش و وزخ باشد. و دهم خازنه و نگهبان نقد و جنس شوهر خود است. سوم طباطباعت است

از هر گونه طبع و با انواع نچت و پر سیر و متلذذ میدارد. چهارم دایه اولاد و اطفال است پنجم

خیاطه است که دوختِ طبوسات تو و اطفال تو می سازد ششم خادمه است. که بروقت کار

بکارش میخورد. و در تهیه اسباب آسایش جسمانی و راحت روحانی مستعد و آماده میباشد

هفتم مونس و هواخواه است که در رنج و راحت زوج خودش دایما شریک میباشد

حفاظت کنی. ورنه پشیمان شوی و زن بدو قسم است منانه. و انانه مختصر تعریف منانه اینکه

غرو مال خود کند. و مال زوج را بیچ و لا شی و اند مختصر توصیف انانه اینکه هرگاه شوهر خود را ببیند

او از خو وضعیف کند. و بیمار نماید. و حیل و مایه انواع و اقسام در میان آرد و غیره

و بدکارترین زن همان که از خاوند خود بدل رضا مند نباشد. از دید چنین زن هر سزا

تاریکی موت بنظری در آید زن بد در سرائی مرد نکو پاهم درین عالم است و وزخ

الرجال قوا مومن على النساء بما فضل الله بعضهم على بعض
مردان تدبیر کار کنند مسلط شده اند بر زنان بسبب آنکه فضل نهاده است خدا بعض آدمیان را بر بعضی

سوره نساء (۴)

حاصل از نخلح علاوه از معصیت باز ماندن آبادی خانه و قوام معیشت و سرانجام روزگار

ومما فطرت نقد وجنس وحاصل نمودن اولاد که بقای نسل و ذکر جمیل از آن متصور است و بس

۵ صلاح ہر دو جہان است صحبتِ زنِ نیک پڑ زہی سعادتِ مردی کہ زن چنین دارد

رباعی آبِ خنک از شربتِ انگوری به پازنِ زشتِ وفادارِ ز صدحوری به

این نکته شنیدم ز حکیمان بسیار
پا صحبت که بعزت نبود دوری به

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۗ

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ **الغرض** ہر مومن کہ مبنی در سلام تقدیم کن و سلام را جواب گو

و نیست بر ما که پیغام رسانیدن ظاهر
سلام کردن سنت است - جواب گفتن واجب عوام الناس سلام علیکم که میگویند عظمت - السلام علیکم یا سلام علیکم صحیح

۶۷ وَاللّٰمِ عَلٰی مَنْ اَتْبَعَ الْهٰدِیْ ۝ ہر گاہ از برادرِ دینی ملاقات کنی بعدِ سلام

وسلامتی کسی را باشد که بروی راه هدایت کند۔

مصافحه نما که بسبب مصافحه هر دو بخشیده میشوند و حق صلّه رحم نگا دار که معذب بشود

وَاتَّ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ ۖ ہر کر اخویش و اقارب راضی نباشد خدا جل شانہ
و بدہ بخداوند قرابت حق دے را۔

از خوشنودن نشود **العزیز** هر کاریکه کنی انسته کن از نادان جهال و در باش همیشه با ایشان هرگز نباش

همیشه تو از تو بیاید تا تر عقل و دین بفزاید و نیکنامی خواهی اول بابدان صحبت مدار

خود پسندی جان بماندانی بود و هرگز انیت و لایقی صحبت نبود. صحبت تاثیر و اثر

الْحُجَّةُ مَوْثِقَةٌ وَكَوْكَانَ سَاعَةً و هرگز نوح بابدان نبشت و خاندان نبوتش گم شده
صحبت اثر کند اگر چه یک ساعت باشد.

صحبت صالح ترا صالح کند و صحبت طالح ترا طالح کند قطعه صحبت نادان بسین کوره آهنگران

ورنه و دهنار خوشی شعله رسد یگان و صحبت تا تر اطله عطار دان و ورنه و بد عطر خوش

لیک سدوی آن و اگر اتفاق نشینی جز سخن نپند و نصیحت چیز و مگر گوشتاید هدایت و مشور گردد

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
دعوت کن یعنی مردمان را بسوی راه پروردگار خویش بدانش و پند نیک مناظره کن با ایشان بطریق که مصلحت است
إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ
هر آینه پروردگار تو داناست که گمراه شد از راه او و او داناست که راه یابان

و هر کاریکه کنی در مشورت نما که حق تعالی فرموده - وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ
و مشورت کن با ایشان درین روزگار

و بکار با استخاره کن از احادیث صحیح ثابت است مَلْخَبَ مَنْ اسْتَخَارَهُ
یعنی خراب نشد هر که استخاره کرد

سوره رعد
سوره زمر

سوره بقره
سوره آل عمران
سوره اعراف

صحن
(صحن ۱۱)
صفحه ۱۱
از کماله

مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ اسْتَخَارَ تِلْكَ اسْتَخَارَتُ اللَّهِ لَكُمْ
از سعادت اولاد آدم استخاره کردن است از خداوند
در بارگاه حضرت سلطان سخن گوید و در کوی اختیار بدست بان و از دل سپردن چه گوید همان گوید تا مشورت بد

سخنی دل بان و دل بجزایر با تو حیدر است و بهشتیار باش در کفیل هم غمان و به یزید نخل بر آیین خلق شب

کس ابسوی از درونی نشان مده و صد مژرین و از پی کجرف میرو و پو خاموش باش مان سر خود

را نمان مده و آتکم خیر لی و اخذ لی و لا تمکلی الی اختیار لی و شبلی سوال کرد در درگاه کتب

خداوند از طرف خود اختیار غایت کن و گذار مرا با اختیار من

منصور را بدار چهره ادبی حکیم و منصور بود و واقف اسرار ستر دوست و هر کس که راز فاش کند

این سترای اوست و بر سخن بزرگان و ارباب حقوق گوش دار و از مصلحت سخن بزرگان

و در مباحث سخن شنیدن بیخ دولت **الغیر** المؤمن لا یلدغ من حیض متین

مرد دیندار از یک مورخ دو مرتبه گزید و نمی شود
اعنی از علامات ایمان آنست که اگر خلائی و خطا نرزد مرتبه دیگر در انخطا گرفتار نشود و از خود

حذر کن که و غید سخت سترایش خلو و نار است و شمشیر حرام مده **الغیر** رعایت یگان ^{۵۳} یگان

حضرت علیه الصلوٰة و السلام فرموده که جبریل علیه السلام بار و در حقوق مسایین تاکید نمودی و بجان من رسید که

صحن
(صحن ۱۱)
صفحه ۱۱
از کماله

همسایه اور ورنه قرار میدهند **الغزیر** بزنجبیل رو بکیر که مبادا بدن عیب گرفتار نشوی بلکه تو

شکر کن که بدان فعل مبتدایه گشتی - **إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ** و طعنه کن که بال است

بستی که اداست شنو ادا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَخْزَ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَلَىٰ أَن يَكُونُوا خِيَرَةً مِّنْهُمْ وَلَا تَنَازَعُوا

ای مسلمانان متخرف نکنند گروهی با گروهی احتمال است که آن گروه بهتر باشد از ایشان افضل از آن زمان
مِّنْ نِّسَاءٍ عَمَلِيَّ أَن يَكُنْ خِيَرَةً مِّنْهُمْ وَلَا تَنَازَعُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ
تسخیر کنند بازماندگان که احتمال است که زمان بهتر باشد از ایشان - و عیب مکنید در میان خویش و یکدیگر را بخطاب های ناخوش و غایب

الغزیر در دل کینه مدار که عمل حسنه را باطل گرداند مبارک است آن سینه که از کینه پاک است

کفرست در طریقت ماکینه داشتن و آئین است سینه چو مینه داشتن و با یحسب حد مبر که حرام است

غمناک نباید بود از طعن حسود اول و شاید که چو با نینی خیر تو درین باشد شغولی مان بان که حد کن میا

ورنه ابلهیی شود از بهان و چوب هم بود ابرو در آن ستون و کز فراق مصطفی بر گسیت خون و ای تو انسان

چوب تو بهترست و کینه باور سینه تو مضرت و کینه بغض و حسد یا مان است و دشمنان کشتها حسرت جان است

ای منافق این همه باغ نفاق و خیر خور از بهای نفاق و عیب کس او مجلس گو که خدایت غشال العیوب است

هر چه گوئی در تنهایی حسته نه گو - و برادر و نینی خود را در مجلس بحقارت از جایش برداشته

سوره (۱۹)

سوره (۲۰)

سوره (۲۱)

خود بجا آورده بینی آنچه بر خود نپسندی بگیران پسند نبی و اعضا گیکه گیرند که در آفرینش زیاده است

الغزیه وعده را خلاف کن وعده خلافی کی از علامت منافقت - **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ**

ای مومنان وفا کنید به عهد با یمنی که با خدا است

وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَتَقُولُوا مَلَا أَفْعَلُوا

و وفا کنید به عهد - هر آینه عهد پسند خواهد شد از و - ای مسلمانان چه امید میگوئید آنچه نمیکنند

كَبُرَ مَقَاتِلَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ هـ حَيْفَ شَكَّيْتُمْ أَنْ عَهْدٍ لَنَا

بسیار ناپسندیده شد نزد کیش آنکه بگویند آنچه نمیکنند

لَنَا شَكْسٌ آدَبًا مَشْكُوتٌ بِعَهْدٍ بَارِبْتُمْ شَكَّيْتُمْ مَا بِشَكْسٍ عَهْدٍ بَرَبْتُمْ مَا

فَمَنْ نَكَتْ فَاثْمَانِيَّتُكَ عَلَى نَفْسِهِ ج وَمَنْ أَوْفَى بِالْعَهْدِ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَوْيَتُهُ أَجْرًا عَظِيمًا هـ

پس هر که بشکند عهد را بر جزاینست که بشکند نفس خود هر که وفا کند با آنچه عهد کرده است بر آن با خدا پس دود بهد او را خدا مزدی بزرگ

وَرَامَانَتْ بِرُغْيَانَتِ كُن - إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَوَدُّوا لَا أَمْنٌ إِلَّا لِأَهْلِيهَا هـ

هر آینه خدا می فرماید شمارا که ادا کنید امانت را بوسه اهل آن

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ هـ وَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ هـ

بدستیکه خدا دوست نمیدارد خیانت کنندگان - و بداند که خدا را دهنی نماید حیل خیانت کنندگان را

وَمَرُومٍ رَافِرٍ بَدَهَ كَفَرٍ عِلَامَتِ نِفَاقٍ هـ يَكْرُوكِ بَانَ كِيدَلٍ بَاشَ عِلَامَتِ مَوْمَنٍ هـ

هـ هَمِنْ سُرُولِ نِفَاقٍ هـ إِنَّ لَنَا خَفَيْنَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ هـ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ هـ

هر آینه منافقان در طبقه زیر ترین انداز آتش - هر آینه خدا بهم آورنده است منافقان

وَالْمُكَذِّبِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا هـ الغزیه و کافران را همه یک جا در دوزخ - در وزن چانه نهایت احتیاط نظر دار از جاوه اعتدال تنجا

سوره بقره (۲) ۱
سوره بقره (۲) ۲
سوره بقره (۲) ۳
سوره بقره (۲) ۴
سوره بقره (۲) ۵
سوره بقره (۲) ۶
سوره بقره (۲) ۷
سوره بقره (۲) ۸
سوره بقره (۲) ۹
سوره بقره (۲) ۱۰
سوره بقره (۲) ۱۱
سوره بقره (۲) ۱۲
سوره بقره (۲) ۱۳
سوره بقره (۲) ۱۴
سوره بقره (۲) ۱۵
سوره بقره (۲) ۱۶
سوره بقره (۲) ۱۷
سوره بقره (۲) ۱۸
سوره بقره (۲) ۱۹
سوره بقره (۲) ۲۰
سوره بقره (۲) ۲۱
سوره بقره (۲) ۲۲
سوره بقره (۲) ۲۳
سوره بقره (۲) ۲۴
سوره بقره (۲) ۲۵
سوره بقره (۲) ۲۶
سوره بقره (۲) ۲۷
سوره بقره (۲) ۲۸
سوره بقره (۲) ۲۹
سوره بقره (۲) ۳۰
سوره بقره (۲) ۳۱
سوره بقره (۲) ۳۲
سوره بقره (۲) ۳۳
سوره بقره (۲) ۳۴
سوره بقره (۲) ۳۵
سوره بقره (۲) ۳۶
سوره بقره (۲) ۳۷
سوره بقره (۲) ۳۸
سوره بقره (۲) ۳۹
سوره بقره (۲) ۴۰
سوره بقره (۲) ۴۱
سوره بقره (۲) ۴۲
سوره بقره (۲) ۴۳
سوره بقره (۲) ۴۴
سوره بقره (۲) ۴۵
سوره بقره (۲) ۴۶
سوره بقره (۲) ۴۷
سوره بقره (۲) ۴۸
سوره بقره (۲) ۴۹
سوره بقره (۲) ۵۰
سوره بقره (۲) ۵۱
سوره بقره (۲) ۵۲
سوره بقره (۲) ۵۳
سوره بقره (۲) ۵۴
سوره بقره (۲) ۵۵
سوره بقره (۲) ۵۶
سوره بقره (۲) ۵۷
سوره بقره (۲) ۵۸
سوره بقره (۲) ۵۹
سوره بقره (۲) ۶۰
سوره بقره (۲) ۶۱
سوره بقره (۲) ۶۲
سوره بقره (۲) ۶۳
سوره بقره (۲) ۶۴
سوره بقره (۲) ۶۵
سوره بقره (۲) ۶۶
سوره بقره (۲) ۶۷
سوره بقره (۲) ۶۸
سوره بقره (۲) ۶۹
سوره بقره (۲) ۷۰
سوره بقره (۲) ۷۱
سوره بقره (۲) ۷۲
سوره بقره (۲) ۷۳
سوره بقره (۲) ۷۴
سوره بقره (۲) ۷۵
سوره بقره (۲) ۷۶
سوره بقره (۲) ۷۷
سوره بقره (۲) ۷۸
سوره بقره (۲) ۷۹
سوره بقره (۲) ۸۰
سوره بقره (۲) ۸۱
سوره بقره (۲) ۸۲
سوره بقره (۲) ۸۳
سوره بقره (۲) ۸۴
سوره بقره (۲) ۸۵
سوره بقره (۲) ۸۶
سوره بقره (۲) ۸۷
سوره بقره (۲) ۸۸
سوره بقره (۲) ۸۹
سوره بقره (۲) ۹۰
سوره بقره (۲) ۹۱
سوره بقره (۲) ۹۲
سوره بقره (۲) ۹۳
سوره بقره (۲) ۹۴
سوره بقره (۲) ۹۵
سوره بقره (۲) ۹۶
سوره بقره (۲) ۹۷
سوره بقره (۲) ۹۸
سوره بقره (۲) ۹۹
سوره بقره (۲) ۱۰۰

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمُ
 وتمام کنید پیمان و ترازو را با انصاف و تمام کنید پیمان را چون پیمایید
 وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَسْوَاسٍ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۚ
 و بسنجید به ترازوئی راست - این بهتر است و نیکوتر است از جهت عاقبت -
الغیر در معامله داد و ستد بر شخص اول اقدام مکن اگر کسی پیش از تو قیمت چیزی را از باب

قرار داده باشد تو بر آن افزوده معامله اشیا را بر بهر مکن و از ظلم حذر کن و بر کسی ظلم مکن

تبرس از آن مظلومان که هنگام دعا کردن و اجابت از در حق بهر استقبال می آید

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۚ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۚ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ۚ
 خدا دوست نمیدارد ستمگران را - و نیست بر ستمگاران هیچ یاری دهنده - لعنت خدا است بر ستمگران
 وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۚ مَنْ أَعَانَ ظَالِمًا فَمَا هُوَ ظَالِمٌ كَرِهَ
 و خدا راه نمی نماید گروه ستمگران را - هر که ظالمی را اعانت کند او خود بهر ظالم است
 و در نزاع تقدیم مکن آبادی اظلم آید یعنی تقدیم کننده ستم کار تر است و در میان

برادران دینی خود آتش افروزی و مفسده پردازی و نطامی و غمازی مکن و همواره بجشاده پیشانی

و بصاحت پیش آئی - وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۚ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ۚ
 و خدا ایستاد دوست نمیدارد مفسدان را - هر آئینه ما ضایع نیسازیم مزد نیکوکاران را
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۚ
 هر آئینه خدا تعالی راست نمی آرد کار مفسدان را - هر آئینه خدا تعالی دوست نمی دارد فسادکنندگان را

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ

پایه (۱) سوره نوح
 پایه (۲) سوره نوح
 پایه (۳) سوره نوح
 پایه (۴) سوره نوح
 پایه (۵) سوره نوح
 پایه (۶) سوره نوح
 پایه (۷) سوره نوح
 پایه (۸) سوره نوح
 پایه (۹) سوره نوح
 پایه (۱۰) سوره نوح
 پایه (۱۱) سوره نوح
 پایه (۱۲) سوره نوح
 پایه (۱۳) سوره نوح
 پایه (۱۴) سوره نوح
 پایه (۱۵) سوره نوح
 پایه (۱۶) سوره نوح
 پایه (۱۷) سوره نوح
 پایه (۱۸) سوره نوح
 پایه (۱۹) سوره نوح
 پایه (۲۰) سوره نوح

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

جز این نیست که مسلمانان برادران یکدیگرند پس صلح کنید میان دو برادر خویش و بترسید از خدا تا بر شما رحم کرده شود
الغیر زایا تا از برادر دینی خود مخالفتی با تو واقع نشود - باید که بمصاحبت و اتفاق شوی

و رجوع کنی بحکم الله جلشانه و امر رسول کریم علیه الصلوٰۃ و التسلیم - یا ایها الذین امنوا

اے مسلمانان

اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منكم فان تنازعتم فی شئی فردوه

فرمان برداری کنید خدا را و فرمان برداری کنید پیغمبر را و فرمان روادایان او چنانچه پس از اختلاف کنید در چیزی پس راجع کنید
 الى الله و الرسول ان كنتم تؤمنون بالله و الیوم الآخر ذلک خیر و احسن تاویلگاه
 بوسه خدا و پیغمبر اگر اعتقاد میدارید بخدا و روز آخر این بهترین است و نیکوتر باعتبار عاقبت
 و هرگاه کسیکه در غائب برادر دینی خویش دعا خیر میکند - فرشته میگوید که

بعض این دعا تو هم ثواب میرسد **الغیر** اگر کسی بتو بدگوید - تو او را بدگویی

اگر ترقی درجات میخواهی - و هر پنجیکه از دست و زبان خلق بتو رسد تو بخدا ایتعا حواله کن

و الله عز و جل و انتقامه و اگر توانی معاف نمائی رباعی بادشمن دوست نیکو

و خدا غالب صاحب انتقام است

بد که کند آنکه نیکیش عادت و خواست ۴ بادوست چو بد کنی شود دشمن تو

بادشمن اگر نیک کنی گردد دوست ۵ درخت دوستی نشان که کام دل ببارد

بشارت رحمت
 خداوند
 عز و جل
 بر
 مسلمانان

بشارت رحمت
 خداوند
 عز و جل
 بر
 مسلمانان

باز در شهر
مورد رسیدن

نهال شمنی بر کن که ریخ بشمار آرد - وَكَانَتُوا الْحُسَنَاءَ وَلَا السَّيِّئَةَ ادْفَعِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ

و برابر نیست نیکی و بدی دفع کن بدی را با آن خصلتی

فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ مِثْلِكَ ۝ أَلَسَعِيدُ مَنْ وَقَّعَ بِغَيْرِهِ ۝

که آن نیکوتر است پس چنان چنین گوی که و آن کسی که باشد میان تو و میان دوستی راست سعادتمند است که از غیر خود بگذرد -

الغریز حضرت علیه الصلوٰة و السلام فرمودند که در جماعت شما که ام کس پہلو ان ترا

از صحابه یکی عرض نمود که شش بزمین نخورده باشد - فرمود آنچه بجان شمار سید

چنان نیست - بلکه جوان مرد و همان است که در حالت غیظ و غضب (که عقل زایل شود)

خود را از فحش و نیرمان گوی نگا هارد - وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ۝

و فروخورندگان خشم و عفو کنندگان تقصیر از مردمان

وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝ **الغریز** پیران را تعظیم کن ۝ ادب تا بصیت از لطف الهی

و خدا دوست میدارد نیکوکاران را -

بند بر سر بر و هر جا که خواهی بپا که پیران احق دوست میدارد و شهر که در آن عزت پیران نشود

آن شهر عجب نیست که ویران نشود و عبادت در جوانی کن که جوانان عابد را

حق تعالی دوست میدارد و جوانان طاعت امروز گیر بپا که فردا جوانی نیاید زیر

من آن روز را قدر بشناختم و بدستم اکنون که در باختم **الغریز** هر چه در راه خدیتما

باز در شهر
مورد رسیدن

میدهی زبان میاور - که ثواب تو ضائع میشود یا ایها الذین امنوا لا تبطلوا

صدقکم بالحق والاذی کاذبی ینفق مالکم ربنا الناس ولا یؤمن بالله والیوم اخره
 خیرات خود را بمنت نهادن و آزرده کردن بچو کسیکه خرج میکند مال خود را بر ایه نمودن مردمان یا نذر بخدا و بر ذریعت
 و سائل را تو بیخ کن - و اما السائل فلا تنهره قول معروف حی من صدق فی بیعها اذ

سزاش و اما سائل را پس با نگر نزن - کلام شیرین از صدقه بهتر است که پس از اذیت باشد
 و هر چه خوری به نیت طاعت بخور و هر چه پوشی بر اے ستر عورت بپوش

سفید رنگ از همه بهتر سرخ و محضر بر اے زن است الغری شیرین گو یا ز

حق تعالی دوست میدارد - همواره شیرین زبان باش - ترش روی پسند

ع نعمت برگزیده شیرین است - شیرینی را دوست دار که نشانی ایمان است

و پیاز خام و مائل آن مخور که از بد بوش ملائکه میگیرند و به خوشبوی

خود را مطیب کن که ملائکه طیب را دوست میدارند و وقت خفتن سرمه کش

که بصارت چشم را زیاده گرداند و وقت خفتن آوند هازیر سمان با پوش اگر چه

از یک گاه باشد و قبل و بعد از طعام نمک اندک بخور که فواید کثیره است

سوره بقره (۲۲)
 سوره بقره (۲۳)
 سوره بقره (۲۴)
 سوره بقره (۲۵)
 سوره بقره (۲۶)
 سوره بقره (۲۷)
 سوره بقره (۲۸)
 سوره بقره (۲۹)
 سوره بقره (۳۰)
 سوره بقره (۳۱)
 سوره بقره (۳۲)
 سوره بقره (۳۳)
 سوره بقره (۳۴)
 سوره بقره (۳۵)
 سوره بقره (۳۶)
 سوره بقره (۳۷)
 سوره بقره (۳۸)
 سوره بقره (۳۹)
 سوره بقره (۴۰)
 سوره بقره (۴۱)
 سوره بقره (۴۲)
 سوره بقره (۴۳)
 سوره بقره (۴۴)
 سوره بقره (۴۵)
 سوره بقره (۴۶)
 سوره بقره (۴۷)
 سوره بقره (۴۸)
 سوره بقره (۴۹)
 سوره بقره (۵۰)
 سوره بقره (۵۱)
 سوره بقره (۵۲)
 سوره بقره (۵۳)
 سوره بقره (۵۴)
 سوره بقره (۵۵)
 سوره بقره (۵۶)
 سوره بقره (۵۷)
 سوره بقره (۵۸)
 سوره بقره (۵۹)
 سوره بقره (۶۰)
 سوره بقره (۶۱)
 سوره بقره (۶۲)
 سوره بقره (۶۳)
 سوره بقره (۶۴)
 سوره بقره (۶۵)
 سوره بقره (۶۶)
 سوره بقره (۶۷)
 سوره بقره (۶۸)
 سوره بقره (۶۹)
 سوره بقره (۷۰)
 سوره بقره (۷۱)
 سوره بقره (۷۲)
 سوره بقره (۷۳)
 سوره بقره (۷۴)
 سوره بقره (۷۵)
 سوره بقره (۷۶)
 سوره بقره (۷۷)
 سوره بقره (۷۸)
 سوره بقره (۷۹)
 سوره بقره (۸۰)
 سوره بقره (۸۱)
 سوره بقره (۸۲)
 سوره بقره (۸۳)
 سوره بقره (۸۴)
 سوره بقره (۸۵)
 سوره بقره (۸۶)
 سوره بقره (۸۷)
 سوره بقره (۸۸)
 سوره بقره (۸۹)
 سوره بقره (۹۰)
 سوره بقره (۹۱)
 سوره بقره (۹۲)
 سوره بقره (۹۳)
 سوره بقره (۹۴)
 سوره بقره (۹۵)
 سوره بقره (۹۶)
 سوره بقره (۹۷)
 سوره بقره (۹۸)
 سوره بقره (۹۹)
 سوره بقره (۱۰۰)

و بغیر اشتها صاف طعام مخور که ضرر دارد و با بقا اشتها دست از طعام

باز دارد که از مرض ظاهری باطنی خلط کند و اندرون طعام خالی ارطوئاد و نور معرفت

و طعام را تنها مخور که شیطان شریک تو باشد ع خاک بر آن خورده که تنها خوری

و طعام را انتظار مده که بزه کار شوی و طعام را بسیار گرم مخور از قبله گشت

بخور که برکت دارد و از کناره بخور و از میانه مخور که برکت زایل می شود

و آب را باندازه سه نفس خور که آب حکم طعام دارد و زیادتی آب ضرر دارد

و اکثر علت ما از آب پیدا گردد و معده را از زمان و آب تا خلق پُر کن

همیشه طعام لذیذ مخور که مبادا بد که نعمتهای بهشت گردد و همیشه گوشت

که دل سخت میشود و جامه نازک پیوش هر که جامه باریک بپوشد دین او

سست گردد **یغریز** اول روز بخواب مرؤ و آخر روز بخامرؤ

که زیان دارد و اول شب پیش از نماز خفتن بخواب مرؤ و قیلو لیکن

کسنت است۔ بشرطیکہ تہجد گذاری و روبرقہ شُف و پاجانب قبلہ و
 مکن کہ بے ادبی است و شب برہنہ خواب مکن کہ ملائکہ از تو نفرت گیرند
 و لباس مردان زنان و لباس زنان مردان پوشیدن حرام است و
 ہر کار عمدہ از دست راست کن و ہر کار مکروہ بدست چپ مکن و پوشیدن
 کفش ابتدا بپائے راست کن و در کندن بیائے چپ و چون نکس
 یک جانشستہ باشند نباید کہ دو کس ہم دیگر مگرگوشی کنند و استادہ استنجان
 و ہر گاہ از خانہ بیرون آئی اول پائے راست بگذار و داخل شدن با چپ
 و در سوراخ بول و در آب ساکن بول براز مکن **الغریز** علی الدوام از رسوئا
 خلاف شرع شریف و دیگر امورات مکروہات و حرام احتیاط باید و در سائل
 مختلف فیہ ترجیح بر تجویز اہل سنت ماند و از پوشیدن کوٹ پتلون
 وغیرہ پرہیز مکن۔ در حدیث آمدہ انچیکہ از شاتلنگ از ازار فرود آید و ریش

است یعنی پوشیده او در آتش رود - و لباس حسب طریقه مشایخین و علما و صلی

پوش تا بماده ایشان مشوشوی - ^{لهم السلام} سول مقبول فرمود - ^{لهم السلام} اَللّٰهُمَّ مَعَ مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

هر که با قومی شباهت پیدا کرد پس او از همان قومی

يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ لُبَاسًا يُؤَارِي سَوَاءَ تَكُونُ رَيْنًا ۖ وَ لُبَاسُ الْتَقْوَىٰ

است فرزندان آدم هر آینه ما فرود آوردیم بر شما لباسی که پوشد شما را و فرود آوردیم جامه نیکبختی را و لباس پرستشگری

ذَلِكَ خَيْرٌ **الغریز** هر که زرن دار و غرت دنیا ندارد - و هر که زن ندارد

و از عیب بهتر است

اسایش تن ندارد - و هر که فرزند ندارد - و روشنائی چشم ندارد - و هر که برادر ندارد

قوت بازو ندارد - و هر که این چهار ندارد هیچ غم ندارد **الغریز**

نور چشم آدمی افزون شود از هشت چیز ۱ - گرمی شود ۲ - با او نظر کن هر زمان

۳ - بر زو بر صفت و شیخ کبار و شاه عدل ۴ - خط خوب و حسن خوب و بنه و آب روان

الغریز یا دیگر که حاکم و حافظ و حکیم و حجام و حمام کهنه باید **الغریز**

و چیز آثام نیکبختی است ترس از رب جلیل - و قناعت بقلیل و دو چیز است

یکی بهتر از آن و دیگری بدتر از آن در جهان نیست - اول دادن - دوم خواستن

سوره اعراف

و دُوْخِیزِ افراموشِ مساز - اولِ عبادت - و ثانیِ سخاوت و دُوْخِیزِ پادشاهی است

غفلت و زیز و نفرتِ فقیر و دُوْخِیزِ آثارِ سعادت است - رغبت با علما و صحبت

با فقرا و دُوْخِیزِ بهترینِ نعمتها است - خلقِ ملیح - و زبانِ فصیح و دُوْخِیزِ نشان

بدبختی است - بزرگان را ببدی یاد کردن و خود را از همه بهتر دانستن و

دُوْخِیزِ دلیلِ احمقی است - سخنِ زنان شنیدن و از سفلگان توقع داشتن و

دُوْخِیزِ دل را روشن سازد - ذکرِ خدا و کلامِ انبیا ^{علیهم السلام} و دُوْخِیزِ بهتر از همه چیزها است

قبول کردنِ نصیحتِ کبار - و پذیرفتنِ عذرِ گناهکار و دُوْخِیزِ انسانِ ابتر است

طلبِ خوشنودی و ذوالجلال - و استدعایِ معاشِ حلال و دُوْخِیزِ علامتِ پانست

صبر بر بلا - و شکر بر نعماء و دُوْخِیزِ غنیمتِ شمر - جوانی پیش از پیری - و صحت

قبل از بیماری و دُوْخِیزِ باعثِ تاریکیِ دل است - کثرتِ کلام - و فرطِ نام ^{زیادتی}

و دُوْخِیزِ ملامِ دامنِی است - مخدومِ متلون - و خادمِ غیر متدین و دُوْخِیزِ

و نقصان نیکنده - گفتار سنجیده - و عمل پسندیده و دُوْخیز به محقق منسوب است

ستایش خویش - و اتباع بدکیش و دُوْخیز حافظه را زیاده گرداند - ^{خاستن} اول صبح بر

و همیشه با وضو بودن و دُوْخیز شیوه صداقت خلعت است - گرفتن دست ^{دستی}

دوست در پریشانی - و دادن مشورت نیک در حیرانی - دوست آن باشد

که گیرد دست دوست و در پریشان حالی و درماندگی و دُوْخیز آثار نادانی است

قطع کلام نمودن و بے محل گفتگو کردن و دُوْخیز انسان را نام آور میکند - هوشیار

از کام - و بردباری از عام و دُوْخیز علامت فراست است - دریافتن انجام امور

و توقف و الزام قصور و دُوْخیز بهتر از همه کارهاست - قول موافق آیات قرآن

و فعل مطابق حدیث رسول سبحان صلی الله علیه و آله و اصحابه و سلم **الغریز**

سئه خیر موجب غرت است - بایران خدمت - و با جوانان نصیحت - و با مردان

شفقت و سئه خیر مردان خدا اختیار میکنند - فقر اختیار می - و رضا بقضاء الهی

و صبر بر سوگاری و سہ چیز شرمیت است - کینہ در دل داشتن - وحشت

مردمان خوردن و در طلوع آفتاب خوابیدن و سہ چیز بختہ چیز پایدار نماند

مال بے تجارت - و ملک بے سیاست - و علم بے مباحثت و و چیز

و دعوی آن نکند - یکی شجاعت - دوم سخاوت - سوم شرافت و سہ چیز اختیار کند - نماز

بخصوص قلب گذاردن - و شب بیداری کردن - و کلام اللہ خواندن و سہ چیز نشان

کفر است - نفاق بدل نہادن - و محبت دنیا بدل داشتن - و حرام را جلال دانستن

ایغریر چہا ر چیز و طیفہ باید کرد - صورت بندگی - و سیرت فحشہ گی - و دلجوئی

دوستان و نیکوئی با مردمان و چہا ر چیز موجب تزیاید دولت است - با بدن

نفاق - و بانیکان اتفاق - با دوستان تلطف - و با دشمنان مدارا و چہا ر چیز خیرا

یاد می آرد - در دست درستی را - و غم راحت را - و افلاس دولت را - و نافرمانی بہت را

و چہا ر چیز علامت صابحدلی است - ہنگام طیش حفظ مراتب داشتن و بحق ہر کس

کلمه کفر گفتن - و دل کسی رنجیده نساختن - و عیب مردم فاش نکردن و چهار چیز که مردم
 از ارتکاب آن منفعل میشوند - سخن بے محل گفتن - صحبت با بدان داشتن - و جنگ
 با مہتران نمودن - و حقارت علما و فقر کردن و چهار چیز را چهار روز داند - مال را
 سرقت - و شعور را جاہلیت - و علم را نخوت - و محبت را قرض فان القرض
 مَقْرَضُ الْمَحَبَّةِ و چهار چیز آدم را ضعیف میکند - دشمن بسیار و قرض ^{بسیار} _{بسیار}
 و پریشانی روزگار - و مخالفت پروردگار و چهار چیز چهار چیز را بر باد میکند - ناشکری
 نعمت را - و بیدادی دولت را - و غرور غرّت را - و خندگی حکمت را و چهار چیز
 نتیجہ حیات مستعار است - ثنائے بزرگان - و دعائے درویشان - و نوازش
 سلطان - و دیدن دوستان و چهار چیز باز نتوان یافت - عمر گذشته - و سخن گفت
 و تیر حبس - و قضا رفتہ - و برب جوی نشسته گزیر عمر بین و کین اشارت از جهان گذرن
 ما را بس - و از دست فتنہ بیچ نیاید بیچ حال و چند آنکه او فغان کند و جا مہا در و

و چہاں چیز سرمایہ سعادت است - وفاداری بر قول خود کردن - و در کسب

خوش کوشش بلیغ نمودن - و بقدر ہر یک در تواضع کوشیدن و راز دل خود

از غیر پوشیدن و چہاں چیز خلاصہ جمیع عبادات است - وفامو دن عہود

نکاحہائی کردن حدود - و صبر بر مفقود - و خوشنودی بر موجود **الغیر چون**

الحکم حق

گم شدہ

بر علم خود عمل نمائی علم لدنی دادہ شوی - وَعَلَّمَناهُ مِمَّنْ كَدُّ تَالِعِلْہ اشارہ
و آموختیم او را از نزدیک خود علی -

بسوی اوست و حدیث مَنْ عَمِلَ مِثْلَ عَمَلِ آتَاہُ اللہُ عِلْمًا کَرِیْمًا کَوْنِہ
ہر کہ عمل کرد بہ علم خود بہ ہفتہ التقابل آن علم کہ ندانست بود

شاید بدوست ۷ علم باطن ہچو مسکہ علم ظاہر ہچو شیر ذکے بود بی شیر مسکہ کی بود بی پیر

چہ خوش گفتہ - و رُسفتہ ۷ روز با باید کہ یک پنبہ دانہ زاب و گل

شاہدی راحلہ بخشد یا شہیدی را کفن و ماہ یا باید کہ تا یک لطفہ آب اندر شکم

صفدری خیزد و میدان یا عروسی انجمن و ساہا باید کہ تا یک کودک از روی خرد

عالم دانا بود یا شاعر شیرین سخن و قرنها باید کہ تا صاحب دلے پیدا شود

سورۃ زکریا (۱۵)

بایزید اندر خراسان یا اویس اندر قرن **الغریز** در هر کار نیک اول **بِسْمِ اللَّهِ**

بگو که هیچ کار سبب بسم الله برکت ندارد و در آن کار شیطان شریک تو باشد ^{بنام خدا}

پس در ابتدا هر امر بسم الله و بر انتهایش **الْحَمْدُ لِلَّهِ** و بنا بر دفع ذنوب

^{تنها برای خداست}

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ و بر هر مصیبت **إِنَّا لِلَّهِ** بگو **لَكَ فَضْلُ اللَّهِ** یکتا **يُؤْتِيكَ مَن تَشَاءُ**

از خدا آمرزش میخواهم ^{میان بخواهیم نیست افضل خدا میدهدش به هر که خواهد}

وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ **الغریز** آنچه گوی نخستین بر آن عمل نمائی ^{و خدا خداوند فضل بزرگ است}

چون گفتی و لبش بیار **و** قدر مردم بدان **و** دوست را بسود و زیان امتحان کن

و بر زن واسپ و شمشیر اعتماد مکن **و** خدمت مهران بقدر امکان ادا کن **و**

مهران را کار مفرما **و** پیش مهران بر کسی خشم مکن **و** بجانده که در آئی چشم و زبان را ^{غصه}

نگاهدار **و** دل و تن و جامه پاک دار **و** فرزندان خود را علم و ادب و سواری ^{سپ}

و تفنگ زدن بیاموز **و** همه خواہشهای اولاد با انجام مرسان **و** بلا بندیش

کار مکن - مدبرانه کار کن **و** جوان مردی اختیار کن **و** نه آموخته استادی مکن

سوره (حدید) ۲۶

و ناکرده کرده شمر و باز رگان مزاج مکن و عوام را گستاخ ساز و بزل آئین
 گفتگو مکن و کار امروز به فردا گذار و جنگ گزشته یاد مکن و مال خود
 به کسی ننمائی و مال مردم و عقل خویش را زیاده شمار و اندک خود را بهتر از
 بسیاری دیگران دان و در فازه دست بردهن بدار و پیش مردم
 خمیازه مکش و در بینی انگشت و از آن خلال دندان دریش مکن
 ع خوابی نشوی رسوا همزنگ جماعت شو و کیفیت سماعی بلا تحقیق پیش
 کسی مگو ع شنیده که بود مانند دیده و بعیب خود بینا باش و عیب کسان
 و استاد شفیق را غنیمت دان و آب دهن بینی به بلند آوازی انداختن
 خلاف تهذیب شمر و نأمی و غمازی حتی از چشم و ابرو مکن و از قهقهه
 و خنده با صدا حذر کن و سخن گفته مکر مگو و مشنو و خود را مثل زنان میار
 ع شنائی خود بخود کردن نه زید مرد و عاقل را و خلوت را بر جلوت ترجیح

و باناشناخته همسفر مباش و کم از سه کس سفر نکنند و به بدی کسان
 بهمستان مشو و بغم کسان شادی مکن و اگر مژده عدو جائے شادمانی نیست
 که زندگانی مانیز جاودانی نیست و مردگان را بجز نیکی یاد مکن و فتنه انگیزی
 مکن و مصلح مردم باش و ^{صالح کاری بهتر است} $\text{وَالصَّالِحُ خَيْرٌ}$ - و نان خود بر دسترخوان گیر مخور
 و تنه پیش مردم مخور و از دشمن دوست رو حذر کن و در راه از بزرگان
 پیش مرو و از آستین بسینی پاک مکن و پیش از وقت و بیش از قیمت
 نخواه ع رده دیده برو اگر چه دور است و با مست و دیوانه سخن مگو و
 با او باش و خیره سران بر سر کوچه ها نشین و زیر درخت مژه دار بول و بران
 مکن و عجلت بکار با مکن الا بضرورت ع مفتون معاش خود نمی باید بود
 ع مغرور بقل خود نمی باید بود ع با مردم نیک بدنی باید بود و هر که
 از خدا تعالی نترسد از و تبرس و آزموده را مکرر میازما - ^{کسیکه آزموده شده} $\text{مَنْ جَبَّ بِالْجَوْرِ}$

کلمه
 بکار برد
 سوره رعد

حَلَّتْ بِهَا الْمَدَامَةُ بِدَانِكُمْ ^{آز مایه خجالت برد} بدی با بدن بسکساریست و نیکی با نیکیان خیر جارت

و نیکی با بدن کار عبد الله انصاریست رباعی از داده چه بهتر است گفته که طعام

ناداده چه بهتر است گفته دشنام و زخورده چه بهتر است گفته که غضب

ناخورده چه بهتر است گفته که حرام **ایغریر** قطعه یاد داری که وقت ادن تو

همه خندان بند تو گریان و آچنان زی که وقت مردن تو و همه گریان بند تو خندان

و چنان زندگانی کن اندر جهان و که چون مرده باشی نگویند مرد و

خیر کن ای فلان و غنیمت شمار عمر و زان پیشیر که بانگ بر آید فلان نماند

ایغریر گفته می شود که روزی پیغمبر علیه الصلوٰۃ و الف الف تسلیم

با سه یاران خود بدولت خانہ امیر المومنین حضرت علی کرم الله وجهه و همایون

آمدند حضرت علی رضی الله تعالی عنه حاضر یک طاس روشن پراز غسل حاضر

نمودند چون حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وآله و اصحابه وسلم بر طاس

و غسل نظر فرمودند۔ گفتند۔ کہ عجب طاس روشن پُر از غسل و برکت ہوئے بار یک
افتادہ است۔ بہ یارانِ خویش فرمودند کہ ہر یک تشبیہ این طاس و غسل و برکت
بدہند۔ و روبرو بجانب حضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ آوڑند۔ چنانچہ حضرت
صدیق اکبر رضی اللہ تعالیٰ عنہ گفتند۔ کہ یا رسول اللہ صلی اللہ علیک وسلم۔ مرد و نیک
ازین طاس روشن تر۔ و ایمانِ رول وے ازین غسل شیرین تر۔ و ایمانِ آخر باخو
برون ازین سوئی بار یک تر۔ و حضرت عمر ابن خطاب رضی اللہ تعالیٰ عنہ عرض کرڈ
کہ یا رسول اللہ صلی اللہ علیک وسلم۔ پادشاہی ازین طاس روشن تر۔ و مملکت
اغنی حکومت پادشاہی ازین غسل شیرین تر۔ و در مملکت عدل کردن ازین سوئی
بار یک تر۔ و حضرت عثمان ابن عفان رضی اللہ تعالیٰ عنہ گفتند کہ یا رسول اللہ
صلی اللہ علیک وسلم۔ علم و دین ازین طاس روشن تر۔ و خواندنِ علم ازین غسل
شیرین تر۔ و عمل کردن بر علم ازین سوئی بار یک تر۔ حضرت علی کرم اللہ وجہ

عرض کردند کہ یا رسول اللہ صلی اللہ علیک وسلم۔ مہمان ازین طاس روشن تر

و خدمتِ مہمان ازین غسل شیرین تر۔ و مہمان را راضی داشتن ازین مگو باریک تر
شہد

و بعد حضرت رسول مقبول علیہ الصلوٰۃ والسلام بجانب حضرت فاطمہ الزہرا

رضی اللہ تعالیٰ عنہا التفات فرمودند کہ شما ہم چیزے بگوئید۔ بلامی تمام گزارش نمود

کہ یا رسول اللہ صلی اللہ علیک وسلم۔ زنان را حیا ازین طاس روشن تر۔ و

چادر بر روی ایشان ازین غسل شیرین تر۔ و خود را از چشم نامحرم نگاه داشتن
شہد

ازین موے باریک تر۔ و بعد از آن پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ و اصحابہ وسلم فرمودند

کہ ما ہم چیزے بگوئیم۔ کہ معرفت ازین طاس روشن تر۔ و شنیدن معرفت ازین

غسل شیرین تر۔ و نگاه داشتن معرفت در دل ازین موے باریک تر۔ و بعد از آن
شہد

حضرت جبریل علیہ السلام در رسید کہ یا رسول اللہ صلی اللہ علیک وسلم۔ من ہم چیزے

بگوئیم کہ راہِ خدا تعالیٰ ازین طاس روشن تر۔ و رفتن در راہِ خدا تعالیٰ ازین غسل شیرین تر
شہد

و شناختن راه خدا تعالی ازین موسی باریک تر - بعد از آن از حضرت جبرئیل و علاء حیات

که ^{لایزال} یا محمد بهشت ازین طاس روشن تر - و نعمت بهشت ازین غسل شیرین تر - و کرامت ^{شبه}

بندگان بر پل صراط ازین موسی باریک تر - **ای عزیز** این حکایت در الهی نامه

مصنفه حضرت شیخ فرید الدین عطار رحمه الله علیه چه خوب نگاشته است

یکه ترسا سلمان گشت پیروز و بی خوردن شد آن جاہل دگر روز

چو مادر مست دید او را ز دردی و بدو گفت ای پسر آخر چه کردی

که شد آزرده عیسی ز واز تو ^{لایزال} و محمد ^{لایزال} ندانیده خوشنود از تو

منخت و از رفتن ره نگو نیست و که هر عمنافرا جی مرد او نیست

بردی زود در آن دینی که هستی و که نامردیست در دین بت پرستی

ای عزیز اگر قدر عقل هست همین قدر بس است هدای و ذکری

برای راه نمودن و پند دادن

لَوْ كُنَّا إِلَّا كِبَابٌ هَذَا نُنْظَرُ إِلَى مَا قَالُوا لَنْ نَنْتَظِرَ إِلَيْهِمْ قَالُوا هَذَا خُذُوا صَفَا وَدَعُوا مَعَكُمْ كَذِبًا
خداوند این خبر را تفتیش کن در قول و تفتیش کن در قائل - بگیر مصفا را و بگذار مکر را

۴
باز در همین
سوره زین

الغرض این چند کلمه که گفته شد بگوشِ هوشِ بشنوی و یادگیری و بدان عمل نمائی

بلا شائبه شک و آمیزش شبهه بر تبه علیا برسی - اُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ

آنجماعه باشندگان بهشت اند

هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ اَلَا اِنَّ اَوْلِيَاءَ اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

ایشان آنجا جاوید باشند - آگاه باش هر آئینه دوستانِ خدا هیچ ترس نیست برایشان و نه ایشان

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ

اندوگین شوند - و هر که ایمان آورد بجندها بکند کار شایسته در آر و دش

جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا ۝

بهستان نامیرد و زیر آن جویها جاوید آن آنجا همیشه

و به دیگران هم امر کنی - و ترغیب نمائی - و بیا موزی ثواب بسیار یابی

انشاء الله تعالی وحده الغفور

اگر خواهد خداوند بلند واحد بخشنده -

مناجات بدرگاه قاضی الحاجات

تو آن رفیع مکانی که ساکنانِ فلک ؛ بر آستانِ تو دارند میلِ در بانی

چه احتیاج به پیشِ تو راز دل گفتن ؛ که حال خسته دلانِ تو خوب میدانی

۹۰
(۸)
بسم الله الرحمن الرحیم
۹۱
(۹)
بسم الله الرحمن الرحیم
۹۲
(۱۰)
بسم الله الرحمن الرحیم
۹۳
(۱۱)
بسم الله الرحمن الرحیم

تو خود دانی اے خالقِ کبریا ^{قطعه} ترا اگر نگویم بگویم کرا

ترا ہجو من بیش از بیشتر ^۴ مرا تو یکے قصہ بس مختصر

اے آنکہ ترا جود و سخا می زیبد ^{رباعی} ^۵ مارا گنہ و بدم و خطا می زیبد

من با تو نگویم کہ بسا نیکی کن ^۶ با ما ہمہ آن کن کہ ترا می زیبد

یارب ز تو آنچه من گدای خواہم ^{رباعی} ^۷ افزون ز ہزار پادشا می خواہم

بہر کس ز در تو حاجت می طلبد ^۸ من آمدہ ام از تو ترا می خواہم

رَبَّنَا اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ

خدا یا را درست ما را ^۹ اے پروردگار یا بایم زمراد مادر و پدر ما و مسلمانان را
یَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ اَسْتَغِيْثُ اَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ

روزیکہ قائم شود حساب - اے زنده اے قائم دارنده بواسطہ رحمت تو مدد می جویم - درست فرما

مَعْلَهُ وَلَا تَكِلْنِيْ اِلَى نَفْسِيْ طُرْفَةً عَيْنٍ هَ اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْأَلُكَ

کل حالات مرا - و گذار بر نفس من یک چشم زدن یا اللہ طلب میکنیم

حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ وَحُبَّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِيْ اِلَى حُبِّكَ

از تو محبت ترا و محبت آنکس کہ تو او را محبت آرد و محبت آن عمل کہ ما را بسوی محبت تو نزدیک کند

وَاجْعَلْ حُبَّكَ اَحَبَّ اِلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ الْبَارِدِ اِلَى الْعَطْشَانِ

و بسا ز محبت ترا محبوب تر نزد ما از آب سرد کہ نزد تشنگان باشد

۹
یا رب زد
سود را بیا بیا

اللّٰهُمَّ

اَللّٰهُمَّ زِدْنَا وَ لَا تُقْصِنَا وَ اَكْرِمْنا وَ لَا تُهِنَّا وَ اَعْطِنَا وَ لَا تَحْرِمْنَا

اے خدا زیادتی ده مارا نقصان مکی نفرما و بزرگی ده مارا داناتی نفرما و عطا کن مارا و محروم نفرما

وَ اَرِثْنَا وَ لَا تُؤْثِرْ عَلَيْنَا وَ اَرْضِنَا وَ اَرْضَ عَنَّا ه

و مارا بر گرد کن و از دیگران مارا کتبه کن و راضی شو از ما و خوشنود شو

رَبَّنَا فَخَفِّرْ كُنَا ذُنُوبَنَا وَ كَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَ تَوَفَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ ه

اے پروردگار ما پس پیا مرز گمان مارا و دور کن از مایه بیگمارا و بمیران مارا با نیکو کاران

رَبَّنَا وَ اَتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَ لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ ه

اے پروردگار ما ویده مارا آنچه وعده کرده بر زبان رسولان خود و رسو کن مارا روز قیامت

اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ه

هرا یمنه تو خلافت و عده نمی کنی

(نقل) نامه که عالم طاهر و باطن مانه و فاضل گما

مولانا و افضل والا نامحدومی و برحق سیدی سید

مولوی حاجی حافظ قاری اعظم عارف باند سید

(صاحب) الحسینی و سینی بقادر حمید آبادی منظره العا نیکه

سوره الفاتحه

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

از حمد گفتن زبان قاصر و برائے نذر دادن جان حاضر و این جان عاریت کہ بحافظ

سپردہ دوست پُر روزے رخس بہ بنیم و تسلیم و کے کنم۔ اگر جان قبل طلب نذیر

جبراً و قہراً مقبوض میشود جان بجانان دہ و گر نہ از تو بتنا داخل پُر خود منصف

باش حافظ این نکو یا آن نکو پُر خداوند جان ملک است بہ تو نذر دادن محال لیکن

بدست قدرت خود قبض نمائی از فضل و نوال رباعی غازی بہ شہادت اندر

مکت و پوست پُر غافل کہ شہید عشق فاضل تر از دست پُر در روز قیامت این

بان کے ماند پُر کین کشتہ دشمنست و آن کشتہ دوست پُر و در و نامحدود

نثار برا محمد مختار سید ابرار۔ صَلَّی اللہُ وَسَلَّوْ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم لَّیْلُ وَالنَّهَارُ کہ

وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ وَشَانِ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَٰہِدًا وَمُبَشِّرًا۔ بیان و شنوی

نفرستادیم شما را مگر رحمت برای عالم بے شک فرستادیم شما را گواہ و خوشخبری دہندہ

و نظر پوش مقامات العباد پُر لاجرم نامش خدا شاہد نہاد پُر اگر ہزاران مدعی سر بر زند

گوش قاضی جانب شاہ کند پڑ جو یانِ رضایش مالک و معبود ہستی مبارکش با

مکون و وجود و اوست ایجاد جهان را واسطہ پڑ در میانِ خلق و خالق رابطہ پڑ علت

غائب ز امر کُن فکان و نیست غیر از ذاتِ آن صاحبِ قران پڑ مثلِ جالش در دنیا ناپید

أَنَا أَمْلَحُ فَأَخْبِي يُوسُفُ أَصْبَحُ ارشاد گردید ۛ لَا إِلَهَ إِلَّا حَيُّ لَا يُوجِبُ أَشْبَاهُ ۛ

ۛ ہر حین شبہ خود دارد

وَلَا تَنْظُرْ لِي أَهْوَاءَ إِلَّا هُوَ ۛ ۛ زنانِ مصر بہ ہنگامِ جلوہ یوسف
لیکت تو خود نظر خود شدہ پڑ

ز روی بے خودی از دستِ خویش بریدند پڑ مقرر است کہ دل پارہ پارہ میکرد

اگر جمالِ تو اے دل نواز میدیدند پڑ شاہا گداگان و خاکساریم تشنہ دیداریم

برائے شربتِ وصال بقراریم۔ ہمیں یک تنامیداریم ۛ مفلسانیم آمد و رکوتی

فَسَيُنَادِيهِ از جمالِ روئے تو پڑ دست بختا جانبِ زبیل ما پڑ آفرین بر تو

بر بازوی تو پڑ اگرچہ از مدینہ طیبہ و ورم۔ لیکن از تصورِ تو مسرور ام۔ رباعی

در خواب ہمیشہ با خیالِ تو خوشم پڑ و بیدارم بخت و خالِ تو خوشم پڑ القصہ چہ در خوا

چه در بیداری و چه در خواب دیده با جمال تو خوشم و اما بعد سیکوید قیصری^{له}
 و رسول^{له} الهادی محمد عمر^{له} حسینی القادری تکان^{له} الله که این کتاب را از
 اول تا آخر دیدم - اکثر مضامین احادیث را ظاهر و باهر دیدم - از آیات قرآنی خود
 علف گذشته - و اشعار آبدار حسب موقع جسته - از درازی مُل و اختصار
 مُخل تبر است - لفظ قلیل کثیر المعنی است - دل زنگ الواد^{له} خواند
 پاک میگردد - و وقت مطالعه برب آه و دیده نناک میگردد - چرا همین نباشد
 هر چه در دیک است از کفچه در آید - چونکه مصنف این صاحب دل و عالم با عمل^{له}
 در احیای سنت نبوی^{له} بی بدل است - نور حال بر قال میویداشد - جمال باطن نطاهر شد
 خدا و ما با هم عقد حب تو بسته ایم - و از طریق علیّه قادریّه وابسته ایم - امید داریم که
 روز قیامت همراه پیران کبار مشهور گردانی - و از دیدار خود در دنیا و آخرت مسرور گردانی
 آمین آمین آیین تحریر فی التاریخ ۲۱ ذی قعد ۱۳۸۴ روز چهارشنبه مقام قرظیّه کامران جزیره عز

۴
سوره بقره (۲)

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْاِهْلِيَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجُّ الْكَبِيرُ الَّذِي

می پرسند از اهلان یعنی شهر حج بگو اینها میسازند برای مردم و آن در اسبج می باشد و از اهلان است و خدا می
خلق که انسان را احسن تقویم و الاصل و الله اعلم و رسول الله صلى الله عليه وسلم خصم الخلق العظيم
که انسان را بخوبترین صورت پیدا کرد رحمت کامل و سلام بر رسول او که با خلق بزرگ مختص است

الغریز به دل عجب و غریب قاعده دریافتن غره قمری هر ماه تا ۳۵ هجری که

جمع نمائی اعداد ماه و سنه مطلوب معائنه کنی تحت روزها مندرجه شش بر اعداد مجتمع و یک

مقوم است همان روز غره ماه مطلوب باشد مثلاً اگر غره محرم ۳۲ در یافت نمایند پس جمع کنند

هر دو هجده سه با زیر محرم و سنه ۶ و ۶ حاصل جمع ۱۲ میشود بر هجده ۱۲ پنجشنبه

که نگاشته است همان روز غره محرم سنه هجرت و بس قس علی هذا - والله اعلم
خدا داناست

۱۰۰	۱۰۱	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵	۱۰۶	۱۰۷	۱۰۸	۱۰۹	۱۱۰	۱۱۱	۱۱۲	۱۱۳	۱۱۴	۱۱۵	۱۱۶	۱۱۷	۱۱۸	۱۱۹	۱۲۰	۱۲۱	۱۲۲	۱۲۳	۱۲۴	۱۲۵	۱۲۶	۱۲۷	۱۲۸	۱۲۹	۱۳۰	۱۳۱	۱۳۲	۱۳۳	۱۳۴	۱۳۵	۱۳۶	۱۳۷	۱۳۸	۱۳۹	۱۴۰	۱۴۱	۱۴۲	۱۴۳	۱۴۴	۱۴۵	۱۴۶	۱۴۷	۱۴۸	۱۴۹	۱۵۰	۱۵۱	۱۵۲	۱۵۳	۱۵۴	۱۵۵	۱۵۶	۱۵۷	۱۵۸	۱۵۹	۱۶۰	۱۶۱	۱۶۲	۱۶۳	۱۶۴	۱۶۵	۱۶۶	۱۶۷	۱۶۸	۱۶۹	۱۷۰	۱۷۱	۱۷۲	۱۷۳	۱۷۴	۱۷۵	۱۷۶	۱۷۷	۱۷۸	۱۷۹	۱۸۰	۱۸۱	۱۸۲	۱۸۳	۱۸۴	۱۸۵	۱۸۶	۱۸۷	۱۸۸	۱۸۹	۱۹۰	۱۹۱	۱۹۲	۱۹۳	۱۹۴	۱۹۵	۱۹۶	۱۹۷	۱۹۸	۱۹۹	۲۰۰	۲۰۱	۲۰۲	۲۰۳	۲۰۴	۲۰۵	۲۰۶	۲۰۷	۲۰۸	۲۰۹	۲۱۰	۲۱۱	۲۱۲	۲۱۳	۲۱۴	۲۱۵	۲۱۶	۲۱۷	۲۱۸	۲۱۹	۲۲۰	۲۲۱	۲۲۲	۲۲۳	۲۲۴	۲۲۵	۲۲۶	۲۲۷	۲۲۸	۲۲۹	۲۳۰	۲۳۱	۲۳۲	۲۳۳	۲۳۴	۲۳۵	۲۳۶	۲۳۷	۲۳۸	۲۳۹	۲۴۰	۲۴۱	۲۴۲	۲۴۳	۲۴۴	۲۴۵	۲۴۶	۲۴۷	۲۴۸	۲۴۹	۲۵۰	۲۵۱	۲۵۲	۲۵۳	۲۵۴	۲۵۵	۲۵۶	۲۵۷	۲۵۸	۲۵۹	۲۶۰	۲۶۱	۲۶۲	۲۶۳	۲۶۴	۲۶۵	۲۶۶	۲۶۷	۲۶۸	۲۶۹	۲۷۰	۲۷۱	۲۷۲	۲۷۳	۲۷۴	۲۷۵	۲۷۶	۲۷۷	۲۷۸	۲۷۹	۲۸۰	۲۸۱	۲۸۲	۲۸۳	۲۸۴	۲۸۵	۲۸۶	۲۸۷	۲۸۸	۲۸۹	۲۹۰	۲۹۱	۲۹۲	۲۹۳	۲۹۴	۲۹۵	۲۹۶	۲۹۷	۲۹۸	۲۹۹	۳۰۰	۳۰۱	۳۰۲	۳۰۳	۳۰۴	۳۰۵	۳۰۶	۳۰۷	۳۰۸	۳۰۹	۳۱۰	۳۱۱	۳۱۲	۳۱۳	۳۱۴	۳۱۵	۳۱۶	۳۱۷	۳۱۸	۳۱۹	۳۲۰	۳۲۱	۳۲۲	۳۲۳	۳۲۴	۳۲۵	۳۲۶	۳۲۷	۳۲۸	۳۲۹	۳۳۰	۳۳۱	۳۳۲	۳۳۳	۳۳۴	۳۳۵	۳۳۶	۳۳۷	۳۳۸	۳۳۹	۳۴۰	۳۴۱	۳۴۲	۳۴۳	۳۴۴	۳۴۵	۳۴۶	۳۴۷	۳۴۸	۳۴۹	۳۵۰	۳۵۱	۳۵۲	۳۵۳	۳۵۴	۳۵۵	۳۵۶	۳۵۷	۳۵۸	۳۵۹	۳۶۰	۳۶۱	۳۶۲	۳۶۳	۳۶۴	۳۶۵	۳۶۶	۳۶۷	۳۶۸	۳۶۹	۳۷۰	۳۷۱	۳۷۲	۳۷۳	۳۷۴	۳۷۵	۳۷۶	۳۷۷	۳۷۸	۳۷۹	۳۸۰	۳۸۱	۳۸۲	۳۸۳	۳۸۴	۳۸۵	۳۸۶	۳۸۷	۳۸۸	۳۸۹	۳۹۰	۳۹۱	۳۹۲	۳۹۳	۳۹۴	۳۹۵	۳۹۶	۳۹۷	۳۹۸	۳۹۹	۴۰۰	۴۰۱	۴۰۲	۴۰۳	۴۰۴	۴۰۵	۴۰۶	۴۰۷	۴۰۸	۴۰۹	۴۱۰	۴۱۱	۴۱۲	۴۱۳	۴۱۴	۴۱۵	۴۱۶	۴۱۷	۴۱۸	۴۱۹	۴۲۰	۴۲۱	۴۲۲	۴۲۳	۴۲۴	۴۲۵	۴۲۶	۴۲۷	۴۲۸	۴۲۹	۴۳۰	۴۳۱	۴۳۲	۴۳۳	۴۳۴	۴۳۵	۴۳۶	۴۳۷	۴۳۸	۴۳۹	۴۴۰	۴۴۱	۴۴۲	۴۴۳	۴۴۴	۴۴۵	۴۴۶	۴۴۷	۴۴۸	۴۴۹	۴۵۰	۴۵۱	۴۵۲	۴۵۳	۴۵۴	۴۵۵	۴۵۶	۴۵۷	۴۵۸	۴۵۹	۴۶۰	۴۶۱	۴۶۲	۴۶۳	۴۶۴	۴۶۵	۴۶۶	۴۶۷	۴۶۸	۴۶۹	۴۷۰	۴۷۱	۴۷۲	۴۷۳	۴۷۴	۴۷۵	۴۷۶	۴۷۷	۴۷۸	۴۷۹	۴۸۰	۴۸۱	۴۸۲	۴۸۳	۴۸۴	۴۸۵	۴۸۶	۴۸۷	۴۸۸	۴۸۹	۴۹۰	۴۹۱	۴۹۲	۴۹۳	۴۹۴	۴۹۵	۴۹۶	۴۹۷	۴۹۸	۴۹۹	۵۰۰	۵۰۱	۵۰۲	۵۰۳	۵۰۴	۵۰۵	۵۰۶	۵۰۷	۵۰۸	۵۰۹	۵۱۰	۵۱۱	۵۱۲	۵۱۳	۵۱۴	۵۱۵	۵۱۶	۵۱۷	۵۱۸	۵۱۹	۵۲۰	۵۲۱	۵۲۲	۵۲۳	۵۲۴	۵۲۵	۵۲۶	۵۲۷	۵۲۸	۵۲۹	۵۳۰	۵۳۱	۵۳۲	۵۳۳	۵۳۴	۵۳۵	۵۳۶	۵۳۷	۵۳۸	۵۳۹	۵۴۰	۵۴۱	۵۴۲	۵۴۳	۵۴۴	۵۴۵	۵۴۶	۵۴۷	۵۴۸	۵۴۹	۵۵۰	۵۵۱	۵۵۲	۵۵۳	۵۵۴	۵۵۵	۵۵۶	۵۵۷	۵۵۸	۵۵۹	۵۶۰	۵۶۱	۵۶۲	۵۶۳	۵۶۴	۵۶۵	۵۶۶	۵۶۷	۵۶۸	۵۶۹	۵۷۰	۵۷۱	۵۷۲	۵۷۳	۵۷۴	۵۷۵	۵۷۶	۵۷۷	۵۷۸	۵۷۹	۵۸۰	۵۸۱	۵۸۲	۵۸۳	۵۸۴	۵۸۵	۵۸۶	۵۸۷	۵۸۸	۵۸۹	۵۹۰	۵۹۱	۵۹۲	۵۹۳	۵۹۴	۵۹۵	۵۹۶	۵۹۷	۵۹۸	۵۹۹	۶۰۰	۶۰۱	۶۰۲	۶۰۳	۶۰۴	۶۰۵	۶۰۶	۶۰۷	۶۰۸	۶۰۹	۶۱۰	۶۱۱	۶۱۲	۶۱۳	۶۱۴	۶۱۵	۶۱۶	۶۱۷	۶۱۸	۶۱۹	۶۲۰	۶۲۱	۶۲۲	۶۲۳	۶۲۴	۶۲۵	۶۲۶	۶۲۷	۶۲۸	۶۲۹	۶۳۰	۶۳۱	۶۳۲	۶۳۳	۶۳۴	۶۳۵	۶۳۶	۶۳۷	۶۳۸	۶۳۹	۶۴۰	۶۴۱	۶۴۲	۶۴۳	۶۴۴	۶۴۵	۶۴۶	۶۴۷	۶۴۸	۶۴۹	۶۵۰	۶۵۱	۶۵۲	۶۵۳	۶۵۴	۶۵۵	۶۵۶	۶۵۷	۶۵۸	۶۵۹	۶۶۰	۶۶۱	۶۶۲	۶۶۳	۶۶۴	۶۶۵	۶۶۶	۶۶۷	۶۶۸	۶۶۹	۶۷۰	۶۷۱	۶۷۲	۶۷۳	۶۷۴	۶۷۵	۶۷۶	۶۷۷	۶۷۸	۶۷۹	۶۸۰	۶۸۱	۶۸۲	۶۸۳	۶۸۴	۶۸۵	۶۸۶	۶۸۷	۶۸۸	۶۸۹	۶۹۰	۶۹۱	۶۹۲	۶۹۳	۶۹۴	۶۹۵	۶۹۶	۶۹۷	۶۹۸	۶۹۹	۷۰۰	۷۰۱	۷۰۲	۷۰۳	۷۰۴	۷۰۵	۷۰۶	۷۰۷	۷۰۸	۷۰۹	۷۱۰	۷۱۱	۷۱۲	۷۱۳	۷۱۴	۷۱۵	۷۱۶	۷۱۷	۷۱۸	۷۱۹	۷۲۰	۷۲۱	۷۲۲	۷۲۳	۷۲۴	۷۲۵	۷۲۶	۷۲۷	۷۲۸	۷۲۹	۷۳۰	۷۳۱	۷۳۲	۷۳۳	۷۳۴	۷۳۵	۷۳۶	۷۳۷	۷۳۸	۷۳۹	۷۴۰	۷۴۱	۷۴۲	۷۴۳	۷۴۴	۷۴۵	۷۴۶	۷۴۷	۷۴۸	۷۴۹	۷۵۰	۷۵۱	۷۵۲	۷۵۳	۷۵۴	۷۵۵	۷۵۶	۷۵۷	۷۵۸	۷۵۹	۷۶۰	۷۶۱	۷۶۲	۷۶۳	۷۶۴	۷۶۵	۷۶۶	۷۶۷	۷۶۸	۷۶۹	۷۷۰	۷۷۱	۷۷۲	۷۷۳	۷۷۴	۷۷۵	۷۷۶	۷۷۷	۷۷۸	۷۷۹	۷۸۰	۷۸۱	۷۸۲	۷۸۳	۷۸۴	۷۸۵	۷۸۶	۷۸۷	۷۸۸	۷۸۹	۷۹۰	۷۹۱	۷۹۲	۷۹۳	۷۹۴	۷۹۵	۷۹۶	۷۹۷	۷۹۸	۷۹۹	۸۰۰	۸۰۱	۸۰۲	۸۰۳	۸۰۴	۸۰۵	۸۰۶	۸۰۷	۸۰۸	۸۰۹	۸۱۰	۸۱۱	۸۱۲	۸۱۳	۸۱۴	۸۱۵	۸۱۶	۸۱۷	۸۱۸	۸۱۹	۸۲۰	۸۲۱	۸۲۲	۸۲۳	۸۲۴	۸۲۵	۸۲۶	۸۲۷	۸۲۸	۸۲۹	۸۳۰	۸۳۱	۸۳۲	۸۳۳	۸۳۴	۸۳۵	۸۳۶	۸۳۷	۸۳۸	۸۳۹	۸۴۰	۸۴۱	۸۴۲	۸۴۳	۸۴۴	۸۴۵	۸۴۶	۸۴۷	۸۴۸	۸۴۹	۸۵۰	۸۵۱	۸۵۲	۸۵۳	۸۵۴	۸۵۵	۸۵۶	۸۵۷	۸۵۸	۸۵۹	۸۶۰	۸۶۱	۸۶۲	۸۶۳	۸۶۴	۸۶۵	۸۶۶	۸۶۷	۸۶۸	۸۶۹	۸۷۰	۸۷۱	۸۷۲	۸۷۳	۸۷۴	۸۷۵	۸۷۶	۸۷۷	۸۷۸	۸۷۹	۸۸۰	۸۸۱	۸۸۲	۸۸۳	۸۸۴	۸۸۵	۸۸۶	۸۸۷	۸۸۸	۸۸۹	۸۹۰	۸۹۱	۸۹۲	۸۹۳	۸۹۴	۸۹۵	۸۹۶	۸۹۷	۸۹۸	۸۹۹	۹۰۰	۹۰۱	۹۰۲	۹۰۳	۹۰۴	۹۰۵	۹۰۶	۹۰۷	۹۰۸	۹۰۹	۹۱۰	۹۱۱	۹۱۲	۹۱۳	۹۱۴	۹۱۵	۹۱۶	۹۱۷	۹۱۸	۹۱۹	۹۲۰	۹۲۱	۹۲۲	۹۲۳	۹۲۴	۹۲۵	۹۲۶	۹۲۷	۹۲۸	۹۲۹	۹۳۰	۹۳۱	۹۳۲	۹۳۳	۹۳۴	۹۳۵	۹۳۶	۹۳۷	۹۳۸	۹۳۹	۹۴۰	۹۴۱	۹۴۲	۹۴۳	۹۴۴	۹۴۵	۹۴۶	۹۴۷	۹۴۸	۹۴۹	۹۵۰	۹۵۱	۹۵۲	۹۵۳	۹۵۴	۹۵۵	۹۵۶	۹۵۷	۹۵۸	۹۵۹	۹۶۰	۹۶۱	۹۶۲	۹۶۳	۹۶۴	۹۶۵	۹۶۶	۹۶۷	۹۶۸	۹۶۹	۹۷۰	۹۷۱	۹۷۲	۹۷۳	۹۷۴	۹۷۵	۹۷۶	۹۷۷	۹۷۸	۹۷۹	۹۸۰	۹۸۱	۹۸۲	۹۸۳	۹۸۴	۹۸۵	۹۸۶	۹۸۷	۹۸۸	۹۸۹	۹۹۰	۹۹۱	۹۹۲	۹۹۳	۹۹۴	۹۹۵	۹۹۶	۹۹۷	۹۹۸	۹۹۹	۱۰۰۰
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

ماه محرم زربین اند صفر بین آینه و اول ربیع آب روان آخر غم نامر

اول جادی نقره بین پیریه بین در آخرین و ماه رجب مصحف به بین شعبان گیاه سبتر

شمشیر در رمضان نگر شوال جاسه سبیر و ذیقعد مینی کود که ذیحجه دختر خوب تر

شاه با جو قال
رجز اندک

میل مرتبہ مولف بزمانہ عملداری شیہ خانجاست سرکار عالی

[illegible]

من نوشتم آنچه دیدم در کتاب عاقبت والله اعلم بالصواب

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِمَوْلَانِ وَلِقَارِيهِ وَلِكَاتِبِهِ

منه اودا مولف دستاری و کاتب این را

وَالْحَمْدُ وَاجْعَلْهُمْ مِنَ الْمُخْشَوْرِينَ فِي زُمْرَةِ النَّبِيِّينَ

مغفرت فرما و برایشان رحم کن و ایشان را بروز قیامت از فضل خود بزمه پیغمبران

وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءَ وَالصَّالِحِينَ وَالْمُقَرَّبِينَ

و صدیقان و شهداء و صالحین و مقربین محشور فرما

يَوْمَ الْقِيَمَةِ بِفَضْلِكَ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ آمِينَ آمِينَ

ای مهربان در دنیا و بخشنده در آخرت ای رحیم این دعا را قبول فرما

يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

ای پروردگار عالم

هر که بسند و عاطف دادم زانکه من بسند گنهارم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

التماس

این مختصر مجموعت منافع رساننی عام بطبوع و شائع نموده از قید رجستر مستثنی و آزاد
 کردم بمقتضای خاطر من آن نیست که از بیع و شرا و متمتع شوم - بدانست ناقص لمجا طاعت
 مردم شماری صد باب بلکه نوبت تقسیم بر اربابی رسد که خارج از اسکان مخ و یا قلم و نه چند
 استطاعتی است که بالذات تقسیم عوام بر ازم پس چند صد نسخه طبع نموده بکسب منافع
 بر قیمت اصل کاغذ و اجرت طبع بقریب فرابرداشته ام - آنکه ز خریدن مستعد هستند بترسیل
 فی نسخه ( ) از بند و ضعف طلب برموده مطالع نمایند و مولف آید عاقلانه و ایش را بازنده

تحریر فی التاریخ ۲۴ رجب المرجب ۱۳۱۹ هجری نبوی صلی الله علیه و آله و عجاوب و سلم

مینیچر دارالطبع سرکار عالی و مستنظم مسجد حاجی کمال محلہ راجہ راؤرنہ بہار

